

Saksutskrift

Handlingsprogram 2023 - 2026

Arkivsak-dok. 22/03201-1
Saksbehandler Neil Haakonsen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	22.11.2022	10/22
2 Eldrerådet	23.11.2022	7/22
3 Vestby ungdomsråd	24.11.2022	13/22
4 Formannskapet	28.11.2022	77/22
5 Kommunestyret	12.12.2022	93/22
6 Arbeidsmiljøutvalget	08.12.2022	5/22

Kommunestyrets behandling 12.12.2022:

Repr. Trond Finstad (Ap) fremmet følgende fellesforslag fra Ap, BYGDL, Sp, Sv, Rødt, MDG, US og U:

1. Handlingsprogram 2023-2026 datert 11. november 2022 vedtas med følgende endringer:

- Kulturdøgn Soon 200 000,-
- Hvitsten Salong 50 000,-
- Friluftstilskudd 250 000,-
- Eiendomsskatt Næring økes med 500 000,-
- Endringer i punkt 3 som en følge av punktene over innarbeides.

2. Følgende handlingsregler vedtas for Vestby kommune:

- Netto driftsresultat skal være minst 1,75 prosent av driftsinntektene
- Disposisjonsfond skal utgjøre minst 10 prosent av driftsinntektene
- Netto lånegjeld skal ikke overstige 125 prosent av driftsinntektene
- Grad av egenfinansiering skal være minst 25 prosent av investeringskostnadene i løpet av økonomiplanperioden
- Driftsbudsjett 2023 vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)». Resultatområdenes nettorammer vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)».
- Investeringsbudsjettet for 2023 vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)».

5. Betalingsregulativ 2023 vedtas med virkning fra 1. januar 2023 med følgende endring:

- Arrangement barn og unge – lokale lag. GRATIS

6. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 35 millioner kroner til videreutlån i 2023, jf. kommunelovens § 14-17.

7. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 92,079 millioner kroner til finansiering av investeringer i 2023, jf. kommunelovens § 14-15. Avdragstiden settes ut fra beregningen av minimumsavdrag.
8. Rådmannen gis fullmakt til å saldere netto renteutgift mot rentefond.
9. Rådmannen gis fullmakt til å saldere pensjonsutgifter mot pensjonsfond.
10. Rådmannen gis fullmakt til å fordele lønnsreserven til resultatområdene.
11. Avgiftene for vann, avløp, slamtømming, renovasjon, feiing, byggesaker og oppmåling skal være i henhold til selvkost.
12. Tilskuddssatser til drift til enkeltstående private ordinære barnehager (11 % pensjonspåslag) er 263 626 kroner for små barn (0-2 år) og 130 684 kroner for store barn (3-6 år). Tilskuddssatser til drift til andre private ordinære barnehager (10 % pensjonspåslag) er 260 948 kroner for små barn (0-2 år) og 129 196 kroner for store barn (3-6 år). For kapitaltilskudd og satser til familiebarnehager, benyttes nasjonale satser. Vedtak om satser er sendt ut til de private barnehagene innen 31.10.2022, jfr. forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Det ligger en forutsetning i vedtaket at satsene kan endres etter endringer i vedtatt statsbudsjett.
13. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives det ut eiendomsskatt, i hele kommunen, for 2023 med følgende utskrivningsalternativ:
 1. På næringseiendom, kraftanlegg, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum, jf. eiendomsskatteloven § 3 d.
 2. På næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk/bruk (annet ledd i overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4).
 3. På det særskilte skattegrunnlaget, redusert til 2 syvendedeler beregnet fra verdien satt i 2019 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første punktum).
 4. Eiendomsskattesatsen settes til 7 promille, jf. eiendomsskatteloven § 13.
 5. Eiendomsskattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 5promille.
 6. Skattesatsen differensieres ved at den sats som skal gjelde for ubebygget næringseiendom settes til 3,5 promille, jf. eiendomsskatteloven § 12 b.
 7. Eiendommer til stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten fritas for eiendomsskatt, jf. eiendomsskatteloven § 7 a. Liste over eiendommer følger i vedlegg.
 8. Eiendomsskatt skal betales i to terminer.
 9. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte eiendomsskattevedtekter, jf. eiendomsskatteloven § 10.
14. Rådmannen gis fullmakt til å fordele budsjetterte IKT kostnader fra SAD til resultatområdene.
15. Dersom utredninger sammen med Frogn og Ås viser at det er hensiktsmessig å sette ut driftsdelen av StorFollo IKT til samme kommunalt eide aksjeselskap som Nesodden har gått inn i (IKOMM) gis rådmannen fullmakter til å foreta nødvendige tilpasninger. Herunder gis fullmakt til kjøp av aksjer i det kommunalt eide selskapet (IKOMM). Det forutsettes at dette gjøres innen vedtatt budsjetttramme.
16. Som en del av omstillingsprosessen Vestby kommune skal gjennom ber kommunestyret rådmannen se på hvordan klimarapportering kan inkluderes som styringsverktøy for kommunens ulike resultatområder, og sikre ressurser til dette arbeidet på fremtidige budsjett.

Fellesforslag fra AP, Bygdelista, SP, V, US og U:

17. Etter kommunestyrevalget 2023 skal kommunestyret bestå av 27. medlemmer

Repr. Pål Engeseth (H) fremmet følgende verbalforslag:

2. Det settes ned ett utvalg med ett flertall av frivillige og inntil 3 politikere for å se på hvordan vi kan utnytte kulturkvartalet best mulig sammen med frivilligheten.
9. Kommunestyret ber rådmannen ta et initiativ ovenfor kommunene rundt Indre Oslofjord (Vestby, Nesodden, Ås, Nordre Follo, Oslo, Bærum og Asker) for å utforme en ny, helhetlig tiltaksplan, som viser hvordan kommunene kan minimere utslipp i fjorden og styrke det biologiske mangfoldet.

Repr. Trygve Olsen (MDG) fremmet følgende verbalforslag:

1. Strengere regulering av fyrverkeri i Vestby kommune

Det er i dag et generelt fyrverkeriforbud i Norge, med unntak av nyttårsaften mellom 18:00 og 02:00. I Vestby har vi nylig vedtatt en utvidet forbudssone for fyrverkeri i Son sentrum. Kommunestyret ønsker at det skal jobbes for tilsvarende forbudssoner for bevaringsområdene i Hvitsten og Hølen, samt nye Vestby sentrum, ettersom sentrum er i ferd med å bli et svært tettbebyggt område. I tillegg ber vi rådmannen undersøke mulighet for et felles offentlig fyrverkeri, gjerne i samarbeid med private aktører, i Vestby sentrum nyttårsaften 2023.

2. Solceller på kommunale tak

Kommunestyret ber rådmannen legge frem en sak om energipotensiale og kostnader ved ettermontering av solceller på alle større bygninger i kommunens eie.

Repr. Kenneth Lien Steen (Frp) fremmet følgende forslag og verbalforslag:

1. Handlingsprogram 2023-2026 datert 11. november 2022 vedtas med følgende endringer:
 - a. Trygghetsalarmer holdes fortsatt kostnadsfri for brukerne 1 350 000,-
 - b. Ingen kutt i spesialundervisning 2 700 000,-
 - c. Kulturdøgn Son 200 000,-
 - d. 20% stilling som varaordfører avvikles -300 000,-
 - e. Biblioteket i Son avvikles. Ressursene overføres Vestby Kulturkvartal. Birkelandsgården selges -2 300 000,-
 - f. Økning til Storfollo IKT reduseres -1 050 000,-
 - g. Havneutvalget legges ned -100 000,-
 - h. Eiendomsskatt på næring -500 000,-

Verbalforslag:

- Rådmannen bes fremme sak om mulighet for økning i antall fysioterapihjempler
- Rådmannen bes gå i dialog med mulige tilbydere av private omsorgsboliger. Forslag på løsning som vil kunne gi private omsorgsboliger fremmes i forbindelse med handlingsprogrammet 2023.
- Rådmannen bes utrede mulighetene for å selge kulturkvartalet for å redusere kommunens gjeld
- Rådmannen bes fremme sak om konsekvenser av å ikke bygge rådhusparken før tiltaket iverksettes. Saken skal inneholde en vurdering av opparbeidelse av likt antall parkeringsplasser ved en annen plassering i tillegg til de rene økonomiske konsekvensene ved å ikke bygge rådhusparken.

Felles med Høyre:

I dag har Vestby kommune pensjon gjennom egen ordning for alle ansatte.

Kommunestyret ber derfor rådmannen utrede muligheten for å sette pensjon ut på

anbud. Ny ordning skal være minst like god som eksisterende, men til en rimeligere penge.

Repr. Kjell Meek (Sv) fremmet følgende fellesforslag fra Sv og Rødt:

Vestby Rødt og Vestby SV ønsker at de som trenger trygghetsalarm ikke skal hindres i dette pga fattigdom, og de skal heller ikke tvinges til å søke sosialhjelp for å få slik alarm.

Høsten 2022 har satt et sterkt lys på økede fattigdoms-utfordringer i det norske samfunn. Folk stiller seg heller i kø for matutdeling framfor å søke hjelp hos NAV. Trygghetsalarm kan være helt avgjørende for om personer kan bo hjemme. Derfor ønsker vi at det skal være en grense for når de som har behov for slik alarm ikke skal betale egenbetaling for denne tryggheten.

Rødt og SV foreslår derfor at husholdninger med lavere inntekt enn det som er definert som fattigdom av OECD ikke skal ha egenbetaling for slik alarm. Denne grensen er satt til 50% av landets medianinntekt. Sist år var medianinntekten i Norge 550 000 kroner.

Husholdninger med inntekt lik eller mindre enn denne grensen skal slippe egenbetaling på 4700 kroner for trygghetsalarm. I denne omgang setter vi av 50 000 kroner til dette tiltaket. Hvis dette beløpet er for lavt, så peker det på at vi har en utfordring knyttet til fattigdom i Vestby. Nødvendige justeringer må da gjøres når budsjettet revideres i juni 2023. I denne omgang foreslår Rødt og SV at eiendomsskatt på næring i 2023 heves til 550 000 kroner.

Repr. Bente Andersen (Ap) fremmet følgende verbalforslag:

TIL PLANPROGRAMMET – Verbalforslag - endring

Prioriterte planoppgaver

Ny områderegulering Son

Rådmannen bes prioritere arbeidet med ny områderegulering for Son, og det foreslås at arbeidet starter opp senest i 2024 og slutføres innen utgangen av 2025.

Repr. Guro Randem Hensel (Sp) fremmet følgende verbalforslag:

Under Prioriterte planoppgaver – Prioriterte kommunale planer – Prioritet 1, legges Strategi for jordvern til i 2023.

Strategien utarbeides av Follo Landbrukskontor sammen med kommunene i samarbeidet.

Resultatene legges frem for politisk behandling innen utgangen av 2023.

Repr. Roble Wais (H) fremmet følgende verbalforslag:

6.Kommunestyret ber rådmannen komme med en sak 1. halvår 2023 som viser status for hvordan Vestby kommune følger opp likeverds reformen.

Repr. Jan-Henrik Palnes (H) fremmet følgende verbalforslag:

4. I dag har Vestby kommune pensjon gjennom egen ordning for alle ansatte. Kommunestyret ber derfor rådmannen utrede muligheten for å sette pensjon ut på

anbud. Ny ordning skal være minst like god som eksisterende, men til en rimeligere penge.

8. Med bakgrunn i den økonomiske situasjonen ser vi også viktigheten av å alltid ha kunnskap om, og kjennskap til, hvilke konsekvenser våre vedtak kan ha.

Kommunestyret ber derfor rådmannen synliggjøre fremtidige driftskostnader ved investeringer.

Repr. John A. Ødbehr (H) fremmet følgende verbalforslag:

1. Det settes ned et tverrpolitisk utvalg med et medlem fra hvert av de politiske partiene som er representert i kommunestyret. Utvalget skal fortløpende bli informert om prosesser, resultater og arbeidet med omstillingsprosessen i kommunen.

Repr. Yngve Haugstvedt (H) fremmet følgende verbalforslag:

3. Kommunestyret ber rådmannen legge frem en sak med oversikt over disse arealene, og der redegjøre for hvordan og når disse kan tas i bruk eller avhendes, både på kort og lengre sikt.

5. Kommunestyret ber rådmannen om å legge frem en sak, hvor en redegjøre for hvordan vi i Vestby kommune kan etablere og tilby tilsvarende ordninger som er etablert i andre kommuner under konseptet «Leie til eie», kommunalt eller i privat regi. Det må her også belyses hvilke eventuelle omkostninger og økonomiske forpliktelser en slik ordning vil medføre for Vestby kommune. Samtidig må det redegjøres for hvordan en slik ordning positivt vil kunne påvirke utbudet og omsetningen av boliger i Vestby, innenfor de rammer for utbygging og befolkningsvekt som er lagt.

Repr. Kjell Meek (Sv) fremmet følgende nytt fellesforslag fra Sv og Rødt:

Vestby Rødt og Vestby SV ønsker at de som trenger trygghetsalarm ikke skal hindres i dette pga fattigdom, og de skal heller ikke tvinges til å søke sosialhjelp for å få slik alarm.

Høsten 2022 har satt et sterkt lys på økede fattigdoms-utfordringer i det norske samfunn. Folk stiller seg heller i kø for matutdeling framfor å søke hjelp hos NAV. Trygghetsalarm kan være helt avgjørende for om personer kan bo hjemme. Derfor ønsker vi at det skal være en grense for når de som har behov for slik alarm ikke skal betale egenbetaling for denne tryggheten.

Rødt og SV foreslår derfor at husholdninger med lavere inntekt enn det som er definert som fattigdom av OECD ikke skal ha egenbetaling for slik alarm. Denne grensen er satt til 50% av landets medianinntekt. Sist år var medianinntekten i Norge 550 000 kroner.

Det er Vestby kommunestyret ønske at personer som trenger trygghetsalarm skal ha tilgang til slik alarm, og ikke hindres av økonomi. Nå er det usikkerhet hvor mange det gjelder i vår kommune. Vi ber derfor Rådmannen fremme en sak for kommunestyret i løpet av våren 2023 hvor det opplyses om hvor omfattende dette behovet er i Vestby. På bakgrunn av et slikt framlegg vil kommunestyret beslutte hvordan denne utfordringen løses.

Repr. Louise Brunborg-Næss (MDG) fremmet følgende verbalforslag:

Kommunestyret ber ordfører ta initiativ til at Vestby kommune kan ta en aktiv rolle i Oslofjordrådet og trykke på for iverksetting av en helhetlig tiltaksplan, som viser hvordan kommunene kan minimere utslipp i fjorden og styrke det biologiske mangfoldet.

Repr. Pål Engeseth (H) trekker sitt verbalforslag pkt 9 og fremmer følgende verbalforslag 7:

7. Rådmannen legger frem en plan for hvordan ta tak i mobbing og vold i Vestbyskolen.

Votering:

Tallforslaget:

Repr. Kenneth Lien Stens forslag fikk 3 stemmer (Frp) og falt.

Rådmannens innstilling fikk 9 stemmer (H, Frp) og falt mot repr. Trond Finstads fellesforslag som fikk 26 stemmer og ble vedtatt.

Repr. Trond Finstads fellesforslag pkt 17 ble vedtatt mot 16 stemmer (H, MDG, Frp, Sv og Rødt).

Verbalforslagene:

Repr. Kjell Meeks fellesforslag ble enstemmig vedtatt.

Repr. Bente Andersens forslag ble enstemmig vedtatt.

Repr. Guro R. Hensels forslag ble enstemmig vedtatt.

Repr. Kenneth Lien Steens forslag første kulepkt fikk 15 stemmer (H, MDG, Frp og SV) og falt.

Repr. Kenneth Lien Steens forslag andre kulepkt fikk 9 stemmer (H og Frp) og falt.

Repr. Kenneth Lien Steens forslag tredje kulepkt fikk 3 stemmer (Frp) og falt.

Repr. Kenneth Lien Steens forslag fjerde kulepkt fikk 9 stemmer (H og Frp) og falt.

Repr. Trygve Olsens forslag 1 fikk 8 stemmer (US, Frp og MDG) og falt.

Repr. Trygve Olsens forslag 2 fikk 10 stemmer (MDG og H) og falt.

Repr. John Ødbehr forslag 1 fikk 10 stemmer (H og MDG) og falt.

Repr. Pål Engeseths forslag 2 fikk 6 stemmer (H) og falt.

Repr. Yngve Haugstvedts forslag 3 fikk 10 stemmer (H og MDG) og falt.

Repr. Jan-Henrik Palnes forslag 4 fikk 9 stemmer (H og Frp) og falt.

Repr. Yngve Haugstvedts forslag 5 fikk 9 stemmer (H og Frp).

Repr. Roble Wais forslag 6 fikk 13 stemmer (H, Frp og MDG) og falt.

Repr. Pål Engeseths forslag 7 fikk 13 stemmer (H, Frp og MDG) og falt.

Repr. Jan-Henrik Palnes forslag 8 fikk 13 stemmer (H, Frp og MDG) og falt.

Repr. Louise Brunborg-Næss forslag fikk 16 stemmer (H, MDG, Frp, US, og SV) og falt.

Kommunestyrets vedtak 12.12.2022:

1. Handlingsprogram 2023-2026 datert 11. november 2022 vedtas med følgende endringer:

a. Kulturdøgn Soon 200 000,-

b. Hvitsten Salong 50 000,-

c. Friluftstilskudd 250 000,-

d. Eiendomsskatt Næring økes med 500 000,-

e. Endringer i punkt 3 som en følge av punktene over innarbeides.

2. Følgende handlingsregler vedtas for Vestby kommune:

1. Netto driftsresultat skal være minst 1,75 prosent av driftsinntektene

2. Disposisjonsfond skal utgjøre minst 10 prosent av driftsinntektene

3. Netto lånegjeld skal ikke overstige 125 prosent av driftsinntektene
4. Grad av egenfinansiering skal være minst 25 prosent av investeringskostnadene i løpet av økonomiplanperioden
3. Driftsbudsjett 2023 vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)». Resultatområdenes nettorammer vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)».
4. Investeringsbudsjettet for 2023 vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)».
5. Betalingsregulativ 2023 vedtas med virkning fra 1. januar 2023 med følgende endring:
 - a. Arrangement barn og unge – lokale lag. GRATIS
6. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 35 millioner kroner til videreutlån i 2023, jf. kommunelovens § 14-17.
7. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 92,079 millioner kroner til finansiering av investeringer i 2023, jf. kommunelovens § 14-15. Avdragstiden settes ut fra beregningen av minimumsavdrag.
8. Rådmannen gis fullmakt til å saldere netto renteutgift mot rentefond.
9. Rådmannen gis fullmakt til å saldere pensjonsutgifter mot pensjonsfond.
10. Rådmannen gis fullmakt til å fordele lønnsreserven til resultatområdene.
11. Avgiftene for vann, avløp, slamtømming, renovasjon, feiing, byggesaker og oppmåling skal være i henhold til selvkost.
12. Tilskuddssatser til drift til enkeltstående private ordinære barnehager (11 % pensjonspåslag) er 263 626 kroner for små barn (0-2 år) og 130 684 kroner for store barn (3-6 år). Tilskuddssatser til drift til andre private ordinære barnehager (10 % pensjonspåslag) er 260 948 kroner for små barn (0-2 år) og 129 196 kroner for store barn (3-6 år). For kapitaltilskudd og satser til familiebarnehager, benyttes nasjonale satser. Vedtak om satser er sendt ut til de private barnehagene innen 31.10.2022, jfr. forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Det ligger en forutsetning i vedtaket at satsene kan endres etter endringer i vedtatt statsbudsjett.
13. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives det ut eiendomsskatt, i hele kommunen, for 2023 med følgende utskrivningsalternativ:
 1. På næringseiendom, kraftanlegg, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum, jf. eiendomsskatteloven § 3 d.
 2. På næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk/bruk (annet ledd i overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4).
 3. På det særskilte skattegrunnlaget, redusert til 2 syvendedeler beregnet fra verdien satt i 2019 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første punktum).
 4. Eiendomsskattesatsen settes til 7 promille, jf. eiendomsskatteloven § 13.
 5. Eiendomsskattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 5promille.
 6. Skattesatsen differensieres ved at den sats som skal gjelde for ubebygget næringseiendom settes til 3,5 promille, jf. eiendomsskatteloven § 12 b.
 7. Eiendommer til stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten fritas for eiendomsskatt, jf. eiendomsskatteloven § 7 a. Liste over eiendommer følger i vedlegg.
 8. Eiendomsskatt skal betales i to terminer.
 9. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte eiendomsskattevedtekter, jf. eiendomsskatteloven § 10.
14. Rådmannen gis fullmakt til å fordele budsjetterte IKT kostnader fra SAD til resultatområdene.

15. Dersom utredninger sammen med Frogn og Ås viser at det er hensiktsmessig å sette ut driftsdelen av StorFollo IKT til samme kommunalt eide aksjeselskap som Nesodden har gått inn i (IKOMM) gis rådmannen fullmakter til å foreta nødvendige tilpasninger. Herunder gis fullmakt til kjøp av aksjer i det kommunalt eide selskapet (IKOMM). Det forutsettes at dette gjøres innen vedtatt budsjetttramme.

16. Som en del av omstillingsprosessen Vestby kommune skal gjennom ber kommunestyret rådmannen se på hvordan klimarapportering kan inkluderes som styringsverktøy for kommunens ulike resultatområder, og sikre ressurser til dette arbeidet på fremtidige budsjett.

17. Etter kommunestyrevalget 2023 skal kommunestyret bestå av 27. medlemmer

18. Vestby Rødt og Vestby SV ønsker at de som trenger trygghetsalarm ikke skal hindres i dette pga av fattigdom, og de skal heller ikke tvinges til å søke sosialhjelp for å få slik alarm.

Høsten 2022 har satt et sterkt lys på økede fattigdoms-utfordringer i det norske samfunn. Folk stiller seg heller i kø for matutdeling framfor å søke hjelp hos NAV. Trygghetsalarm kan være helt avgjørende for om personer kan bo hjemme. Derfor ønsker vi at det skal være en grense for når de som har behov for slik alarm ikke skal betale egenbetaling for denne tryggheten.

Rødt og SV foreslår derfor at husholdninger med lavere inntekt enn det som er definert som fattigdom av OECD ikke skal ha egenbetaling for slik alarm. Denne grensen er satt til 50% av landets medianinntekt. Sist år var medianinntekten i Norge 550 000 kroner.

Det er Vestby kommunestyret ønske at personer som trenger trygghetsalarm skal ha tilgang til slik alarm, og ikke hindres av økonomi. Nå er det usikkerhet hvor mange det gjelder i vår kommune. Vi ber derfor Rådmannen fremme en sak for kommunestyret i løpet av våren 2023 hvor det opplyses om hvor omfattende dette behovet er i Vestby. På bakgrunn av et slikt framlegg vil kommunestyret beslutte hvordan denne utfordringen løses.

19. Ny områderegulering Son

Rådmannen bes prioritere arbeidet med ny områderegulering for Son, og det foreslås at arbeidet starter opp senest i 2024 og slutføres innen utgangen av 2025.

20. Under Prioriterte planoppgaver – Prioriterte kommunale planer – Prioritet 1, legges Strategi for jordvern til i 2023.

Strategien utarbeides av Follo Landbrukskontor sammen med kommunene i samarbeidet.

Resultatene legges frem for politisk behandling innen utgangen av 2023.

Saksutskriften bekreftes
Vestby, 13.desember 2022

Elin Tokerød
Formannskapssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent

Tidligere behandlinger

Arbeidsmiljøutvalgets behandling 08.12.2022:

Saken tas til orientering, under forutsetning av at rådmannen følger opp planer om omstilling som skissert under lederseminaret den 30.11-1.12.2022.

Votering:

Enstemmig.

Arbeidsmiljøutvalgets vedtak 08.12.2022:

1. Handlingsprogram 2023-2026 datert 11. november 2022 vedtas.
2. Følgende handlingsregler vedtas for Vestby kommune:
 1. Netto driftsresultat skal være minst 1,75 prosent av driftsinntektene
 2. Disposisjonsfond skal utgjøre minst 10 prosent av driftsinntektene
 3. Netto lånegjeld skal ikke overstige 125 prosent av driftsinntektene
 4. Grad av egenfinansiering skal være minst 25 prosent av investeringskostnadene i løpet av økonomiplanperioden
3. Driftsbudsjett 2023 vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)». Resultatområdenes nettorammer vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)».
4. Investeringsbudsjettet for 2023 vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)».
5. Betalingsregulativ 2023 vedtas med virkning fra 1. januar 2023.
6. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 35 millioner kroner til videreutlån i 2023, jf. kommunelovens § 14-17.
7. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 92,079 millioner kroner til finansiering av investeringer i 2023, jf. kommunelovens § 14-15. Avdragstiden settes ut fra beregningen av minimumsavdrag.
8. Rådmannen gis fullmakt til å saldere netto renteutgift mot rentefond.
9. Rådmannen gis fullmakt til å saldere pensjonsutgifter mot pensjonsfond.
10. Rådmannen gis fullmakt til å fordele lønnsreserven til resultatområdene.
11. Avgiftene for vann, avløp, slamtømming, renovasjon, feiing, byggesaker og oppmåling skal være i henhold til selvkost.
12. Tilskuddssatser til drift til enkeltstående private ordinære barnehager (11 % pensjonspåslag) er 263 626 kroner for små barn (0-2 år) og 130 684 kroner for store barn (3-6 år). Tilskuddssatser til drift til andre private ordinære barnehager (10 % pensjonspåslag) er 260 948 kroner for små barn (0-2 år) og 129 196 kroner for store barn (3-6 år). For kapitaltilskudd og satser til familiebarnehager, benyttes nasjonale satser. Vedtak om satser er sendt ut til de private barnehagene innen 31.10.2022, jfr. forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Det ligger en forutsetning i vedtaket at satsene kan endres etter endringer i vedtatt statsbudsjett.
13. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives det ut eiendomsskatt, i hele kommunen, for 2023 med følgende utskrivningsalternativ:

1. På næringseiendom, kraftanlegg, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum, jf. eiendomsskatteloven § 3 d.
 2. På næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk/bruk (annet ledd i overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4).
 3. På det særskilte skattegrunnlaget, redusert til 2 syvendedeles beregnet fra verdien satt i 2019 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første punktum).
 4. Eiendomsskattesatsen settes til 7 promille, jf. eiendomsskatteloven § 13.
 5. Eiendomsskattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 5 promille.
 6. Skattesatsen differensieres ved at den sats som skal gjelde for ubebygget næringseiendom settes til 3,5 promille, jf. eiendomsskatteloven § 12 b.
 7. Eiendommer til stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten fritas for eiendomsskatt, jf. eiendomsskatteloven § 7 a. Liste over eiendommer følger i vedlegg.
 8. Eiendomsskatt skal betales i to terminer.
 9. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte eiendomsskattevedtekter, jf. eiendomsskatteloven § 10.
14. Rådmannen gis fullmakt til å fordele budsjetterte IKT kostnader fra SAD til resultatområdene.
15. Dersom utredninger sammen med Frogn og Ås viser at det er hensiktsmessig å sette ut driftsdelen av StorFollo IKT til samme kommunalt eide aksjeselskap som Nesodden har gått inn i (IKOMM) gis rådmannen fullmakter til å foreta nødvendige tilpasninger. Herunder gis fullmakt til kjøp av aksjer i det kommunalt eide selskapet (IKOMM). Det forutsettes at dette gjøres innen vedtatt budsjetttramme.

Formannskapetets behandling 28.11.2022:

Votering:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Formannskapetets vedtak 28.11.2022:

1. Handlingsprogram 2023-2026 datert 11. november 2022 vedtas.
2. Følgende handlingsregler vedtas for Vestby kommune:
 1. Netto driftsresultat skal være minst 1,75 prosent av driftsinntektene
 2. Disposisjonsfond skal utgjøre minst 10 prosent av driftsinntektene
 3. Netto lånegjeld skal ikke overstige 125 prosent av driftsinntektene
 4. Grad av egenfinansiering skal være minst 25 prosent av investeringskostnadene i løpet av økonomiplanperioden
3. Driftsbudsjett 2023 vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)». Resultatområdenes nettorammer vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)».
4. Investeringsbudsjettet for 2023 vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)».
5. Betalingsregulativ 2023 vedtas med virkning fra 1. januar 2023.
6. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 35 millioner kroner til videreutlån i 2023, jf. kommunelovens § 14-17.

7. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 92,079 millioner kroner til finansiering av investeringer i 2023, jf. kommunelovens § 14-15. Avdragstiden settes ut fra beregningen av minimumsavdrag.
8. Rådmannen gis fullmakt til å saldere netto renteutgift mot rentefond.
9. Rådmannen gis fullmakt til å saldere pensjonsutgifter mot pensjonsfond.
10. Rådmannen gis fullmakt til å fordele lønnsreserven til resultatområdene.
11. Avgiftene for vann, avløp, slamtømming, renovasjon, feiing, byggesaker og oppmåling skal være i henhold til selvkost.
12. Tilskuddssatser til drift til enkeltstående private ordinære barnehager (11 % pensjonspåslag) er 263 626 kroner for små barn (0-2 år) og 130 684 kroner for store barn (3-6 år). Tilskuddssatser til drift til andre private ordinære barnehager (10 % pensjonspåslag) er 260 948 kroner for små barn (0-2 år) og 129 196 kroner for store barn (3-6 år). For kapitaltilskudd og satser til familiebarnehager, benyttes nasjonale satser. Vedtak om satser er sendt ut til de private barnehagene innen 31.10.2022, jfr. forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Det ligger en forutsetning i vedtaket at satsene kan endres etter endringer i vedtatt statsbudsjett.
13. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives det ut eiendomsskatt, i hele kommunen, for 2023 med følgende utskrivningsalternativ:
 1. På næringseiendom, kraftanlegg, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum, jf. eiendomsskatteloven § 3 d.
 2. På næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk/bruk (annet ledd i overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4).
 3. På det særskilte skattegrunnlaget, redusert til 2 syvendedeler beregnet fra verdien satt i 2019 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første punktum).
 4. Eiendomsskattesatsen settes til 7 promille, jf. eiendomsskatteloven § 13.
 5. Eiendomsskattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 5 promille.
 6. Skattesatsen differensieres ved at den sats som skal gjelde for ubebygget næringseiendom settes til 3,5 promille, jf. eiendomsskatteloven § 12 b.
 7. Eiendommer til stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten fritas for eiendomsskatt, jf. eiendomsskatteloven § 7 a. Liste over eiendommer følger i vedlegg.
 8. Eiendomsskatt skal betales i to terminer.
 9. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte eiendomsskattevedtekter, jf. eiendomsskatteloven § 10.
14. Rådmannen gis fullmakt til å fordele budsjetterte IKT kostnader fra SAD til resultatområdene.
15. Dersom utredninger sammen med Frogn og Ås viser at det er hensiktsmessig å sette ut driftsdelen av StorFollo IKT til samme kommunalt eide aksjeselskap som Nesodden har gått inn i (IKOMM) gis rådmannen fullmakter til å foreta nødvendige tilpasninger. Herunder gis fullmakt til kjøp av aksjer i det kommunalt eide selskapet (IKOMM). Det forutsettes at dette gjøres innen vedtatt budsjetttramme.

Vestby ungdomsråds behandling 24.11.2022:

Votering:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vestby ungdomsråds vedtak 24.11.2022:

1. Handlingsprogram 2023-2026 datert 11. november 2022 vedtas.
2. Følgende handlingsregler vedtas for Vestby kommune:
 1. Netto driftsresultat skal være minst 1,75 prosent av driftsinntektene
 2. Disposisjonsfond skal utgjøre minst 10 prosent av driftsinntektene
 3. Netto lånegjeld skal ikke overstige 125 prosent av driftsinntektene
 4. Grad av egenfinansiering skal være minst 25 prosent av investeringskostnadene i løpet av økonomiplanperioden
3. Driftsbudsjett 2023 vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)». Resultatområdenes nettorammer vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)».
4. Investeringsbudsjettet for 2023 vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)».
5. Betalingsregulativ 2023 vedtas med virkning fra 1. januar 2023.
6. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 35 millioner kroner til videreutlån i 2023, jf. kommunelovens § 14-17.
7. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 92,079 millioner kroner til finansiering av investeringer i 2023, jf. kommunelovens § 14-15. Avdragstiden settes ut fra beregningen av minimumsavdrag.
8. Rådmannen gis fullmakt til å saldere netto renteutgift mot rentefond.
9. Rådmannen gis fullmakt til å saldere pensjonsutgifter mot pensjonsfond.
10. Rådmannen gis fullmakt til å fordele lønnsreserven til resultatområdene.
11. Avgiftene for vann, avløp, slamtømming, renovasjon, feiing, byggesaker og oppmåling skal være i henhold til selvkost.
12. Tilskuddssatser til drift til enkeltstående private ordinære barnehager (11 % pensjonspåslag) er 263 626 kroner for små barn (0-2 år) og 130 684 kroner for store barn (3-6 år). Tilskuddssatser til drift til andre private ordinære barnehager (10 % pensjonspåslag) er 260 948 kroner for små barn (0-2 år) og 129 196 kroner for store barn (3-6 år). For kapitaltilskudd og satser til familiebarnehager, benyttes nasjonale satser. Vedtak om satser er sendt ut til de private barnehagene innen 31.10.2022, jfr. forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Det ligger en forutsetning i vedtaket at satsene kan endres etter endringer i vedtatt statsbudsjett.
13. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives det ut eiendomsskatt, i hele kommunen, for 2023 med følgende utskrivningsalternativ:
 1. På næringseiendom, kraftanlegg, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum, jf. eiendomsskatteloven § 3 d.
 2. På næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk/bruk (annet ledd i overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4).
 3. På det særskilte skattegrunnlaget, redusert til 2 syvendedeler beregnet fra verdien satt i 2019 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første punktum).

4. Eiendomsskattesatsen settes til 7 promille, jf. eiendomsskatteloven § 13.
 5. Eiendomsskattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 5 promille.
 6. Skattesatsen differensieres ved at den sats som skal gjelde for ubebygget næringseiendom settes til 3,5 promille, jf. eiendomsskatteloven § 12 b.
 7. Eiendommer til stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten fritas for eiendomsskatt, jf. eiendomsskatteloven § 7 a. Liste over eiendommer følger i vedlegg.
 8. Eiendomsskatt skal betales i to terminer.
 9. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte eiendomsskattevedtekter, jf. eiendomsskatteloven § 10.
14. Rådmannen gis fullmakt til å fordele budsjetterte IKT kostnader fra SAD til resultatområdene.
15. Dersom utredninger sammen med Frogn og Ås viser at det er hensiktsmessig å sette ut driftsdelen av StorFollo IKT til samme kommunalt eide aksjeselskap som Nesodden har gått inn i (IKOMM) gis rådmannen fullmakter til å foreta nødvendige tilpasninger. Herunder gis fullmakt til kjøp av aksjer i det kommunalt eide selskapet (IKOMM). Det forutsettes at dette gjøres innen vedtatt budsjettramme.

Eldrerådets behandling 23.11.2022:

Repr. Jan Oscar Svae (Vi over 60 Vestby) fremmet følgende forslag:

Rådmannen forslår i handlingsprogrammet at kommunen innkrever 4700 kr pr år for leie av digitale trygghetsalarmer for å dekke kostnadene. I tillegg må leietagerne betale kostnadene for sim-kort og dataleie.

Eldrerådet er ikke enig i dette forslaget om kr 4.700 innføres nå. Leie av trygghetsalarmer skal være gratis for de som har behov for slik tjeneste.

Det er ønskelig at kommunen i 2023 avdekker behovet hos de eldre og mulighetene for utvikling av hele spekteret av velferdsteknologi i kommunen også med hensyn til kostnadsfordeling og besparelser for kommunen.

Repr. Steinar Setten (Ap) fremmet følgende forslag:

Kommunestyret bes om å vurdere en inntektsgradert betalingssats for trygghetsalarmer.

Votering:

Rådmannens forslag til handlingsprogram med repr. Steinar Settens tilleggsforslag ble vedtatt med tre stemmer mot en stemme for rådmannens forslag med repr. Jan Oscar Svaes tilleggsforslag.

Eldrerådets vedtak 23.11.2022:

1. Handlingsprogram 2023-2026 datert 11. november 2022 vedtas.
2. Følgende handlingsregler vedtas for Vestby kommune:
 1. Netto driftsresultat skal være minst 1,75 prosent av driftsinntektene
 2. Disposisjonsfond skal utgjøre minst 10 prosent av driftsinntektene

3. Netto lånegjeld skal ikke overstige 125 prosent av driftsinntektene
4. Grad av egenfinansiering skal være minst 25 prosent av investeringskostnadene i løpet av økonomiplanperioden
3. Driftsbudsjett 2023 vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)». Resultatområdenes nettorammer vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)».
4. Investeringsbudsjettet for 2023 vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)».
5. Betalingsregulativ 2023 vedtas med virkning fra 1. januar 2023.
6. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 35 millioner kroner til videreutlån i 2023, jf. kommunelovens § 14-17.
7. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 92,079 millioner kroner til finansiering av investeringer i 2023, jf. kommunelovens § 14-15. Avdragstiden settes ut fra beregningen av minimumsavdrag.
8. Rådmannen gis fullmakt til å saldere netto renteutgift mot rentefond.
9. Rådmannen gis fullmakt til å saldere pensjonsutgifter mot pensjonsfond.
10. Rådmannen gis fullmakt til å fordele lønnsreserven til resultatområdene.
11. Avgiftene for vann, avløp, slamtømming, renovasjon, feiing, byggesaker og oppmåling skal være i henhold til selvkost.
12. Tilskuddssatser til drift til enkeltstående private ordinære barnehager (11 % pensjonspåslag) er 263 626 kroner for små barn (0-2 år) og 130 684 kroner for store barn (3-6 år). Tilskuddssatser til drift til andre private ordinære barnehager (10 % pensjonspåslag) er 260 948 kroner for små barn (0-2 år) og 129 196 kroner for store barn (3-6 år). For kapitaltilskudd og satser til familiebarnehager, benyttes nasjonale satser. Vedtak om satser er sendt ut til de private barnehagene innen 31.10.2022, jfr. forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Det ligger en forutsetning i vedtaket at satsene kan endres etter endringer i vedtatt statsbudsjett.
13. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives det ut eiendomsskatt, i hele kommunen, for 2023 med følgende utskrivningsalternativ:
 1. På næringseiendom, kraftanlegg, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum, jf. eiendomsskatteloven § 3 d.
 2. På næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk/bruk (annet ledd i overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4).
 3. På det særskilte skattegrunnlaget, redusert til 2 syvendedeler beregnet fra verdien satt i 2019 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første punktum).
 4. Eiendomsskattesatsen settes til 7 promille, jf. eiendomsskatteloven § 13.
 5. Eiendomsskattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 5 promille.
 6. Skattesatsen differensieres ved at den sats som skal gjelde for ubebygget næringseiendom settes til 3,5 promille, jf. eiendomsskatteloven § 12 b.
 7. Eiendommer til stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten fritas for eiendomsskatt, jf. eiendomsskatteloven § 7 a. Liste over eiendommer følger i vedlegg.
 8. Eiendomsskatt skal betales i to terminer.
 9. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte eiendomsskattevedtekter, jf. eiendomsskatteloven § 10.
14. Rådmannen gis fullmakt til å fordele budsjetterte IKT kostnader fra SAD til resultatområdene.

15. Dersom utredninger sammen med Frogn og Ås viser at det er hensiktsmessig å sette ut driftsdelen av StorFollo IKT til samme kommunalt eide aksjeselskap som Nesodden har gått inn i (IKOMM) gis rådmannen fullmakter til å foreta nødvendige tilpasninger. Herunder gis fullmakt til kjøp av aksjer i det kommunalt eide selskapet (IKOMM). Det forutsettes at dette gjøres innen vedtatt budsjetttramme.

Kommunestyret bes om å vurdere en inntektsgradert betalingssats for trygghetsalarmer.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevnes behandling 22.11.2022:

Repr. Sverre Bergenholdt (Norges Handikapforbund Øst) fremmet følgende tillegg:

RFF Vestby ser med stor bekymring på hva endringene med spesialundervisning kan medføre for enkelte elever.

Til resultatområde Hjemmetjeneste; RFF Vestby er svært godt fornøyd med at hjemmetjenesten styrkes med 2,5 årsverk i 2023.

RFF Vestby beklager meget sterkt at kommunen nå forsøker å innføre egenbetaling på trygghetsalarm på kr. 4 700 i 2023. Dette kan i en ellers svært vanskelig livssituasjon for flere funksjonshemmede og eldre bety et stort økonomisk løft. Kanskje flere ser seg nødsaget til å takke nei til alarm med de konsekvenser det medfører.

Votering:

Rådmannens innstilling med tillegg fra repr. Sverre Bergenholdt ble enstemmig vedtatt.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevnes vedtak 22.11.2022:

1. Handlingsprogram 2023-2026 datert 11. november 2022 vedtas.
2. Følgende handlingsregler vedtas for Vestby kommune:
 1. Netto driftsresultat skal være minst 1,75 prosent av driftsinntektene
 2. Disposisjonsfond skal utgjøre minst 10 prosent av driftsinntektene
 3. Netto lånegjeld skal ikke overstige 125 prosent av driftsinntektene
 4. Grad av egenfinansiering skal være minst 25 prosent av investeringskostnadene i løpet av økonomiplanperioden
3. Driftsbudsjett 2023 vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)». Resultatområdenes nettorammer vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)».
4. Investeringsbudsjettet for 2023 vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)».
5. Betalingsregulativ 2023 vedtas med virkning fra 1. januar 2023.
6. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 35 millioner kroner til videreutlån i 2023, jf. kommunelovens § 14-17.
7. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 92,079 millioner kroner til finansiering av investeringer i 2023, jf. kommunelovens § 14-15. Avdragstiden settes ut fra beregningen av minimumsavdrag.
8. Rådmannen gis fullmakt til å saldere netto renteutgift mot rentefond.
9. Rådmannen gis fullmakt til å saldere pensjonsutgifter mot pensjonsfond.
10. Rådmannen gis fullmakt til å fordele lønnsreserven til resultatområdene.

11. Avgiftene for vann, avløp, slamtømming, renovasjon, feiing, byggesaker og oppmåling skal være i henhold til selvkost.
12. Tilskuddssatser til drift til enkeltstående private ordinære barnehager (11 % pensjonspåslag) er 263 626 kroner for små barn (0-2 år) og 130 684 kroner for store barn (3-6 år). Tilskuddssatser til drift til andre private ordinære barnehager (10 % pensjonspåslag) er 260 948 kroner for små barn (0-2 år) og 129 196 kroner for store barn (3-6 år). For kapitaltilskudd og satser til familiebarnehager, benyttes nasjonale satser. Vedtak om satser er sendt ut til de private barnehagene innen 31.10.2022, jfr. forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Det ligger en forutsetning i vedtaket at satsene kan endres etter endringer i vedtatt statsbudsjett.
13. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives det ut eiendomsskatt, i hele kommunen, for 2023 med følgende utskrivningsalternativ:
 1. På næringseiendom, kraftanlegg, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum, jf. eiendomsskatteloven § 3 d.
 2. På næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk/bruk (annet ledd i overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4).
 3. På det særskilte skattegrunnlaget, redusert til 2 syvendedeler beregnet fra verdien satt i 2019 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første punktum).
 4. Eiendomsskattesatsen settes til 7 promille, jf. eiendomsskatteloven § 13.
 5. Eiendomsskattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 5 promille.
 6. Skattesatsen differensieres ved at den sats som skal gjelde for ubebygget næringseiendom settes til 3,5 promille, jf. eiendomsskatteloven § 12 b.
 7. Eiendommer til stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten fritas for eiendomsskatt, jf. eiendomsskatteloven § 7 a. Liste over eiendommer følger i vedlegg.
 8. Eiendomsskatt skal betales i to terminer.
 9. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte eiendomsskattevedtekter, jf. eiendomsskatteloven § 10.
14. Rådmannen gis fullmakt til å fordele budsjetterte IKT kostnader fra SAD til resultatområdene.
15. Dersom utredninger sammen med Frogn og Ås viser at det er hensiktsmessig å sette ut driftsdelen av StorFollo IKT til samme kommunalt eide aksjeselskap som Nesodden har gått inn i (IKOMM) gis rådmannen fullmakter til å foreta nødvendige tilpasninger. Herunder gis fullmakt til kjøp av aksjer i det kommunalt eide selskapet (IKOMM). Det forutsettes at dette gjøres innen vedtatt budsjetteramme.

RFF Vestby ser med stor bekymring på hva endringene med spesialundervisning kan medføre for enkelte elever.

Til resultatområde Hjemmetjeneste; RFF Vestby er svært godt fornøyd med at hjemmetjenesten styrkes med 2,5 årsverk i 2023.

RFF Vestby beklager meget sterkt at kommunen nå forsøker å innføre egenbetaling på trygghetsalarm på kr. 4 700 i 2023. Dette kan i en ellers svært vanskelig livssituasjon for flere funksjonshemmede og eldre bety et stort økonomisk løft. Kanskje flere ser seg nødsaget til å takke nei til alarm med de konsekvenser det medfører.

Saksfremlegg

Rådmannens innstilling:

1. Handlingsprogram 2023-2026 datert 11. november 2022 vedtas.
2. Følgende handlingsregler vedtas for Vestby kommune:
 1. Netto driftsresultat skal være minst 1,75 prosent av driftsinntektene
 2. Disposisjonsfond skal utgjøre minst 10 prosent av driftsinntektene
 3. Netto lånegjeld skal ikke overstige 125 prosent av driftsinntektene
 4. Grad av egenfinansiering skal være minst 25 prosent av investeringskostnadene i løpet av økonomiplanperioden
3. Driftsbudsjett 2023 vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)». Resultatområdenes nettorammer vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)».
4. Investeringsbudsjettet for 2023 vedtas i samsvar med rådmannens forslag i «§5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)».
5. Betalingsregulativ 2023 vedtas med virkning fra 1. januar 2023.
6. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 35 millioner kroner til videreutlån i 2023, jf. kommunelovens § 14-17.
7. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 92,079 millioner kroner til finansiering av investeringer i 2023, jf. kommunelovens § 14-15. Avdragstiden settes ut fra beregningen av minimumsavdrag.
8. Rådmannen gis fullmakt til å saldere netto renteutgift mot rentefond.
9. Rådmannen gis fullmakt til å saldere pensjonsutgifter mot pensjonsfond.
10. Rådmannen gis fullmakt til å fordele lønnsreserven til resultatområdene.
11. Avgiftene for vann, avløp, slamtømming, renovasjon, feiing, byggesaker og oppmåling skal være i henhold til selvkost.
12. Tilskuddssatser til drift til enkeltstående private ordinære barnehager (11 % pensjonspåslag) er 263 626 kroner for små barn (0-2 år) og 130 684 kroner for store barn (3-6 år). Tilskuddssatser til drift til andre private ordinære barnehager (10 % pensjonspåslag) er 260 948 kroner for små barn (0-2 år) og 129 196 kroner for store barn (3-6 år). For kapitaltilskudd og satser til familiebarnehager, benyttes nasjonale satser. Vedtak om satser er sendt ut til de private barnehagene innen 31.10.2022, jfr. forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Det ligger en forutsetning i vedtaket at satsene kan endres etter endringer i vedtatt statsbudsjett.
13. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives det ut eiendomsskatt, i hele kommunen, for 2023 med følgende utskrivningsalternativ:
 1. På næringseiendom, kraftanlegg, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum, jf. eiendomsskatteloven § 3 d.
 2. På næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk/bruk (annet ledd i overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4).
 3. På det særskilte skattegrunnlaget, redusert til 2 syvendedeler beregnet fra verdien satt i 2019 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første punktum).
 4. Eiendomsskattesatsen settes til 7 promille, jf. eiendomsskatteloven § 13.
 5. Eiendomsskattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 5 promille.
 6. Skattesatsen differensieres ved at den sats som skal gjelde for ubebygget næringseiendom settes til 3,5 promille, jf. eiendomsskatteloven § 12 b.

7. Eiendommer til stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten fritas for eiendomsskatt, jf. eiendomsskatteloven § 7 a. Liste over eiendommer følger i vedlegg.
 8. Eiendomsskatt skal betales i to terminer.
 9. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte eiendomsskattevedtekter, jf. eiendomsskatteloven § 10.
14. Rådmannen gis fullmakt til å fordele budsjetterte IKT kostnader fra SAD til resultatområdene.
15. Dersom utredninger sammen med Frogn og Ås viser at det er hensiktsmessig å sette ut driftsdelen av StorFollo IKT til samme kommunalt eide aksjeselskap som Nesodden har gått inn i (IKOMM) gis rådmannen fullmakt til å foreta nødvendige tilpasninger. Herunder gis fullmakt til kjøp av aksjer i det kommunalt eide selskapet (IKOMM). Det forutsettes at dette gjøres innen vedtatt budsjetttramme.

Vedlegg:

Rådmannens forslag til handlingsprogram 2023-2026

SAKSUTREDNING:

1. SAKSOPPLYSNINGER

I henhold til §§ 14-3 og 14-4 i kommuneloven skal kommunen utarbeide en økonomiplan for de fire neste budsjettår. Planen skal vise utviklingen i kommunens økonomi, og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Rådmannens forslag til handlingsprogram 2023-2026 med vedlegg er fremlagt digitalt på kommunens hjemmeside.

Link til Framsikt: https://pub.framsikt.net/2023/vestby/bm-2023-handlingsprogram_2023-2026/

1.1 Rådmannens innledning

Rådmannen legger fram et forslag til handlingsprogram hvor det er forutsatt omstilling og nye måter å levere tjenester på innenfor alle resultatområder, og hvor netto driftsresultat er negativt alle årene i handlingsprogramperioden.

Selv om dette isolert sett er svært bekymringsfullt, mener rådmannen likevel at Vestby kommune ikke er i en krise. Kommunen kan derimot fort havne i en krise, dersom man ikke tar en fot i bakken og gjør de rette valgene for fremtiden. Rådmannen er klar over at det vil være utfordrende i et valgår å holde igjen på løfter og ambisjoner, men er av den oppfatning at kommunen nå må stoppe opp, fokusere på kjerneoppgavene og finne nye måter å løse oppgavene på som er bærekraftig over tid.

For å finne de nye løsningene, ønsker rådmannen å involvere organisasjonen på en for Vestby kommune ny måte. Tidligere kuttprosesser i Vestby har vært styrt av en politisk finanskomite. Rådmannen anbefaler ikke denne fremgangsmåten i den situasjonen vi nå står ovenfor.

Grunnen til dette er at man i tidligere kuttprosesser har gjort nettopp det; kuttet. Det skal man ikke i samme grad gjøre denne gangen. Rådmannen mener at kommunen må finne nye måter å gjøre de samme oppgavene på, man skal ikke nødvendigvis kutte oppgaver. Denne utfordringen krever en annen tilnærming. Mens tidligere prosesser har vært top-down, må denne prosessen gjennomføres som en bottom-up prosess.

Rådmannen legger derfor opp til å involvere alle nivåer i kommunen, sammen med hovedtillitsvalgte, plasstillitsvalgte, hovedverneombud, lokale verneombud, brukergrupper og innbyggere. Når man gjennom dette arbeidet identifiserer omstillingseffekter og innsparingspotensiale, vil dette fremmes for politisk nivå, som må ta de endelige beslutningene på hva kommunen skal endre.

Kommunen har gjennom mange år bygget opp fond. Noe av bakgrunnen til denne fondsoppbyggingen har vært muligheten til å bruke tid på nødvendig omstilling når det ble nødvendig. Nå er det nødvendig. For å lykkes med den omstillingsprosessen rådmannen foreslår MÅ kommunen bruke tid. Rådmannen har derfor i sitt forslag saldert bunnlinjen med bruk av fond. Totalt brukes det 89 millioner kroner av disposisjonsfondet i handlingsprogramperioden til å saldere budsjettet. På grunn av blant annet pukkelkostnader på strøm, brukes 58 millioner kroner av dette allerede første året.

2. VURDERING

2.1 Sentrale forutsetninger for arbeidet med handlingsprogrammet i år

Handlingsprogramarbeidet for perioden 2023-2026 har vært sterkt preget av de økonomiske konsekvensene av den pågående krigen i Ukraina, høy inflasjon og Norges Banks tiltak for å redusere inflasjonen samt at vi nå er inne i starten på den lenge varslede eldrebølgen.

Krigen i Ukraina har medført økte kostnader til elektrisk kraft utover det forventede på om lag 24,9 millioner kroner i 2023. Som en følge av Vestby kommunes investeringer og Norges Banks rentehevinger grunnet høy inflasjon øker rentekostnadene med om lag 43,8 millioner kroner i 2023.

Prisene på sikringskontrakter (fastprisavtaler) i markedene for elektrisk kraft gir god grunn til å tro at de prisene vi ser nå og i 2023 vil være forbigående. På den annen side er det i dag lite som tyder på at prisene vil falle tilbake til det som var normalen inntil sommeren 2021.

Noe av det samme antyder prisingen i kredittmarkedet og Norges Banks Pengepolitiske rapporter at vil gjelde for renteutviklingen i de nærmeste årene. Som det vises i tabellen under forventes allikevel rentekostnaden å være økende gjennom handlingsprogramperioden, dette har årsak i låneopptak til investeringsformål til prosjekter innen selvkostområdene, investeringsprosjekter igangsatt før 2023 og de veldig få investeringsprosjekter rådmannen anser som kritiske for kommunens tjenesteproduksjon.

Tabellen under viser de viktigste årsakene til det negative driftsresultatet i handlingsprogramperioden.

Tall i 1000 kroner	2023	2024	2025	2026
Budsjettet netto driftsresultat	-80 001	-21 047	-26 080	-16 396
Vedtatt krav til netto driftsresultat	26 936	27 372	27 475	27 696
Samlet omstillingsbehov	-106 937	-48 419	-53 555	-44 092
Økt rentekostnad	43 806	50 857	53 498	55 082
Økte kostnader elektrisk kraft	24 900	13 100	12 700	12 050
Omstilling skole - forskyvning av full årseffekt fra 2023 til 2024	8 200	0	0	0
Økt ramme StorFollo IKT	6 000	6 000	6 000	6 000
Endrede inntekter og kostnader forøvrig, økt kostnad/ redusert inntekt (+), redusert kostnad/økt inntekt (-)	24 031	-21 538	-18 643	-29 040

Som man ser av tabellen er det i 2023 24,03 millioner kroner av netto driftsresultatet som skyldes øvrige forhold ved kommunens drift. Dette er i all vesentlighet konsekvensjusteringer av tidligere vedtak. Samtidig er det viktig å merke seg at i de øvrige årene i handlingsprogramperioden så bidrar de øvrige forholdene ved kommunens drift til å finansiere økte kostnader til renter og elektrisk kraft. Dette er før man hensyntar omstillingsprosessen rådmannen foreslår.

For å holde den planlagte bruken av Vestby kommunens disposisjonsfond på et absolutt minimum har rådmannen iverksatt omstillingstiltak i 2023 for å begrense driften i kommunens resultatområder. I tillegg har rådmannen startet prosessen med en gjennomgripende omstilling av hvordan kommunens velferdstjenester produseres i alle kommunens resultatområder. Slik rådmannen ser det er Vestby kommunes eneste

mulighet for stabil økonomi over tid en gjennomgripende omstilling der velferdstjenester må produsere gjennom samskaping i samarbeid med innbyggere, frivillige, privat næringsliv og kommunen. Rådmannen vil komme tilbake til kommunestyret med mer informasjon om dette i forbindelse med tertialrapportene i 2023 og Handlingsprogram 2024-2027.

Omstillingsprosessens mål er en reell innsparing på 45 millioner kroner i 2025 innen kommunens resultatområder. Uten denne omstillingen vil Vestby kommunes disposisjonsfond reduseres med om lag 89 millioner kroner i handlingsprogramperioden, den udisponerte delen av disposisjonsfondet er i dag på om lag 230 millioner kroner.

Den økonomiske situasjonen i 2023 samt de påfølgende årene er og vil være krevende. Rådmannen presiserer at til tross for dette vil Vestby kommune være godt rustet for fremtiden om den planlagte omstillingsprosessen gjennomføres som foreslått. Forutsetningen fra foregående handlingsprogram, om at Vestby kommune må klare å vri en større del av tjenestene overfor eldre fra heldøgns omsorg til hjemmebaserte tjenester, er fortsatt avgjørende for en stabil kommuneøkonomi i årene som kommer. Vi har en betydelig vekst i antall eldre over 80 år. Kapasiteten for heldøgns helse- og omsorgstjenester økes i planperioden, men en større andel av tjenestene må være hjemmebasert.

Befolkningsprognosen, som er lagt til grunn for arbeidet med handlingsprogrammet 2023-2026, viser en vekst på om lag 5 700 personer de første ti årene. Dette tilsvarer en befolkningsvekst på til sammen 29 prosent. Det er viktig å være klar over at dette ikke betyr at kommunen er "avhengig" av denne veksten. Kommunens budsjetter er satt opp med utgangspunkt i den befolkningen og sammensetningen den har høsten 2022. Prognosene lages i hovedsak for at man skal være klar over fremtidig investeringsbehov, og nødvendige tilpasninger i driften.

Vestby kommune har fortsatt et lavt nivå på driftsutgiftene. Unntaket er innenfor skole og heldøgnsomsorg på sykehjemmet. Vi har høyere driftsutgifter på skole og sykehjemmet enn andre det er naturlig å sammenligne oss med. I forslaget til handlingsprogram har rådmannen forutsatt en mer effektiv måte å organisere elevenes læring på. Driftsutgiftene på sykehjemmet har hatt en sterk vekst de siste årene. Det jobbes aktivt med å vri en større del av tjenesten over fra heldøgnsomsorg til hjemmebaserte tjenester. Gjennom samskaping med eksterne og mellom kommunens resultatområder vil det være mulig å skape kvalitetsmessig gode, robuste og bærekraftige tjenester til eldre også i årene som kommer.

2.2 Befolkning og utbyggingsbehov

Vestby kommune har som tidligere år fått laget en framskriving av dagens befolkning, korrigert med antatt boligbygging, av et eksternt firma. Denne prognosen følger som vedlegg til handlingsprogrammet. Framskrivingsperioden er på 30 år, og den lange perioden gjør naturlig nok at usikkerheten er stor mot slutten av perioden. Prognosen gir likevel et bilde av befolkningssammensetningen de neste 30 årene, og vil være spesielt viktig med tanke på utviklingen i eldreomsorgen.

Tradisjonelt har man vurdert behovet for heldøgns omsorgsplasser og sykehjemsplasser ut fra antall innbyggere over 80 år. Prognosen viser som tidligere år at kommunen står foran et stort utbyggingsbehov når det gjelder heldøgns

omsorgsplasser og sykehjemsplasser. Samtidig er det også andre faktorer som øker behovet for plasser. Overføring av oppgaver fra sykehuset, som videre pasientbehandling av andre pasientgrupper enn det vi har hatt tidligere, er en av dem. Økt levealder kan også gi lengre botid på langtids plass. Disse faktorene kan øke behovet for heldøgns omsorgsplasser og sykehjemsplasser mer enn endringer i befolkningen skulle tilsi.

En motsats til denne tilnærmingen er at veksten i antall innbyggere under 80 år er vesentlig lavere enn veksten i antall innbyggere over 80 år. Dermed kan en beregning av behovet for heldøgns omsorgsplasser og sykehjemsplasser bli overvurdert når en kun ser på veksten i antall eldre over 80 år. Rådmannen legger til grunn at denne effekten er sterkere enn effektene nevnt i forrige avsnitt. Kommunen vil gjøre nye grep innen eldreomsorgen slik at en større del av tjenesten kan baseres på hjemmebaserte tjenester ut fra brukeres behov og ut fra økonomiske hensyn.

Prognosen utarbeidet ved denne rulleringen av handlingsprogrammet, viser en forsinket effekt av sentrumsutbyggingen. Dette er for så vidt ikke uventet, da pandemien har gjort at enkelte byggeprosjekter og reguleringsplaner har blitt noe utsatt.

I hovedtrekk viser prognosene at kommunen, med unntak av ungdomsskolekapasitet i syd, kan håndtere veksten blant skoleelever de neste ti årene. Hvordan kapasitetsutfordringene i syd kan løses, vil rådmannen komme tilbake til i en egen sak i 2023 i samsvar med vedtaket i byggekomiteen for Grevlingen 7. november 2022.

Når det gjelder barnehagebarn, er rådmannen av den oppfatning at man kan avvente noe med å sette av midler til en ny barnehage. Når Hjertehagen utvider vil kapasiteten øke, og kommunen har også reservekapasitet i sine kommunale barnehager. Det er i gjeldende kommuneplan avsatt områder til barnehager. Disse tomtene er delvis i privat eie, og rådmannen har dialog med eierne av disse tomtene om behov og tilbud.

2.3 Foreslått omstilling i 2023

Vestby kommune har et lavt nivå på driftsutgiftene. Dette er svært positivt, men betyr også at det er færre enkle omstillingstiltak som kan foreslås av rådmannen i løpet av den relativt korte prosessen utarbeidelsen av handlingsprogrammet er.

Rådmannen foreslår derfor omstillingsprosessen i to steg. Tiltakene i det første steget er beskrevet i dette kapitlet, mens mål og prinsipper for det andre steget er beskrevet i det neste kapitlet.

Tiltakene i tabellen under er innarbeidet i rådmannens forslag til handlingsprogram 2023-2026.

Resultatområde	Tiltak	2023	2024	2025	2026
Skole	Omstilling - SFO merstengt i ferier	0	-228	-228	-228
Skole	Omstilling vakant stilling rådgiver barnehage- og skolemiljø	-702	0	0	0
Skole	Omstilling skole	0	-8 200	-8 200	-8 200
Barnehage	Omstilling - Barnehage merstengt i ferier	0	-500	-500	-500
Barnehage	Omstilling - redusere lederstøtten i barnehagene	-1 400	-1 800	-1 800	-1 800
Barnehage	Omstilling - vakant stilling barnehagerådgiver	-100			
Kultur	Omstilling - Digitalisering kommune - organisering Servicekontor og Utleiekontor	-400	-800	-800	-800
Kultur	Omstilling - Fjerne tilskudd til Follo museum	-75	-75	-75	-75
Kultur	Omstilling - Reduksjon tilskudd - Friluftslivstilskuddet	-300	-300	-300	-300
Hjemmetjenesten	Økning som følge av reduserte sykehjemsplasser	1 959	3 674	3 674	3 674
Sykehjemmet	Omstilling - redusere med ytterligere 10 sykehjemsplasser	-3 917	-7 347	-7 347	-7 347
Eiendom	Omstilling - nedbemanning	-800	-1 350	-1 350	-1 350
Eiendom	Omstilling - strøm 19 grader	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum omstillingstiltak		-7 736	-18 927	-18 927	-18 927

Tiltakene i tabellen over, som er innarbeidet i rådmannens forslag til handlingsprogram, er tiltak som ansees å ha begrenset negativ effekt for innbyggerne i Vestby kommune. De er enkle å gjennomføre og det er lite usikkerhet rundt de økonomiske effektene. Rådmannen har anbefalt tiltak innen områder der kommunen over tid har en høyere kostnadsnivå enn sammenlignbare kommuner, og tiltak som er i tråd med vedtatt intensjon om å vri ressursinnsats fra institusjonstjenester til velferdstjenester som styrker innbyggeres evne og mulighet til å bo i eget hjem.

Omstillingseffekten av å redusere antallet plasser på sykehjemmet er derfor delvis benyttet til å styrke hjemmetjenesten inkludert Solhøy omsorgsboliger. Denne styrkingen utgjør halvparten av omstillingseffekten fra sykehjemmet.

De tiltak som innebefatter nedbemanning er i utgangspunktet innrettet slik at dette kan løses ved naturlig turn-over og overgang til andre tilsvarende stillinger i Vestby kommune.

Omstillingstiltakene er beskrevet mer inngående i kapitlene for de respektive resultatområdene.

2.4 Omstillingsbehov i handlingsprogramperioden

Vestby kommune drives og har vært drevet svært godt over lengre tid. Dette har gjort kommunen i stand til å håndtere de brå endringene i rammebetingelser man nå ser vil være gjeldende for 2023. Allikevel er dette ikke nok for å sikre stabile økonomisk rammer for produksjonen av velferdstjenester i Vestby kommune i årene som kommer.

Sammenliknet med gjennomsnittet for kommunene i kommunegruppe 7 justert for utgiftsbehov, slik at demografiske og geografiske faktorer er utjevnet mellom kommunene, var Vestby kommune drevet 84,1 millioner kroner mer effektivt enn gjennomsnittet for kommunene i kommunegruppe 7 i 2021.

Tabellen under viser hvor mye mer effektivt Vestby kommune er drevet sammenliknet med gjennomsnittet for kommunegruppe 7.

Indikator	Vestby	Ås	Nesodden	Enebakk	Frogn	Lavest i KOSTRA gruppen	Lavest i KOSTRA-gruppen - kroner	Gjennomsnitt for gruppen	Teoretisk handlingsrom i mill.	Teoretisk handlingsrom %
Samlet	61 517	64 369	63 972	60 768	65 629		47 709	66 224	-84,1	-8,0

Administrasjon er et område Vestby kommune bruker vesentlig mindre ressurser på enn sammenlignbare kommuner. I tabellen nedenfor vises det sammenlikningstall for administrasjon, både samlet og brutt ned på de ulike KOSTRA-tjenestene. Som man ser av tabellen er administrasjonen i Vestby kommune drevet svært effektivt, med unntak av KOSTRA-tjeneste 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen. Når det gjelder denne har rådmannen i sitt forslag til handlingsprogram foreslått en omstilling av området med en økonomisk full års effekt på om lag 1,35 millioner kroner i 2024.

Indikator	Vestby	Ås	Nesodden	Enebakk	Frogn	Lavest i KOSTRA gruppen	Lavest i KOSTRA-gruppen - kroner	Gjennomsnitt for gruppen	Teoretisk handlingsrom i mill.	Teoretisk handlingsrom %
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Adm, styring og fellesutgifter (B)	4 029	5 446	4 386	4 979	4 327	Stord	3 563	5 117	-19,7	-26
Netto driftsutgifter per innbygger (100) politisk styring (B)	341	448	323	494	604	Midt-Telemark	238	405	-1,2	-18
Netto driftsutgifter per innbygger (110) kontroll og revisjon (B)	68	115	115	104	90	Klepp	44	99	-0,6	-43
Netto driftsutgifter per innbygger (120) administrasjon (B)	2 749	3 937	3 318	3 399	2 826	Nannestad	2 351	3 753	-18,2	-35
Netto driftsutgifter per innbygger (121) forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen (B)	471	503	326	299	259	Stord	-29	324	2,7	30
Netto driftsutgifter per innbygger (130) administrasjonslokaler (B)	208	541	281	705	549	Strand	-202	392	-3,3	-86
Netto driftsutgifter per innbygger (180) diverse fellesutgifter (B)	142	-201	1	1	0	Aurskog-Høland	-3	98	0,8	31
Netto driftsutgifter per innbygger (285) tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde (B)	48	104	62	-22	0	Hustadvika	-424	47	0,0	3
Netto driftsutgifter per innbygger (290) interkomm. samarbeid (§§ 27/28a - samarbeid) (B)	0	0	-40	0	0	Kongsvinger	-129	-1	0,0	0

Selv om kommunen i det store er drevet svært effektivt er det områder der rådmannen ser rom og mulighet for effektivisering ved omstilling.

Tabellen under viser de områdene der Vestby kommune tilsynelatende har størst omstillingspotensiale sammenliknet med gjennomsnittet for kommunegruppe 7.

Indikator	Vestby	Ås	Nesodden	Enebakk	Frogn	Lavest i KOSTRA gruppen	Lavest i KOSTRA-gruppen - kroner	Gjennomsnitt for gruppen	Teoretisk handlingsrom i mill.	Teoretisk handlingsrom %
Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B)	9 245	10 037	8 415	8 947	6 502	Malvik	3 908	7 203	31,0	18
Netto driftsutgifter per innbygger (381) kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg (B)	835	572	576	297	1 639	Hå	0	576	4,8	31
Netto driftsutgifter per innbygger (233) annet forebyggende helsearbeid (B)	962	452	1 057	148	287	Kragerø	41	704	4,7	26
Netto driftsutgifter per innbygger (281) økonomisk sosialhjelp (B)	1 241	1 238	1 412	1 248	684	Østre Toten	519	1 018	3,6	16
Netto driftsutgifter per innbygger (320) kommunal næringsvirksomhet (B)	37	-79	-12	-150	-99	Kongsvinger	-2 336	-144	3,4	489
Netto driftsutgifter per innbygger (386) kommunale kulturbygg (B)	293	257	522	45	154	Gjesdal	0	233	1,1	21
Netto driftsutgifter per innbygger (180) diverse fellesutgifter (B)	142	-201	1	1	0	Aurskog-Høland	-3	98	0,8	31
Netto driftsutgifter per innbygger (335) rekreasjon i tettsted (B)	276	172	6	0	344	Nannestad	0	238	0,7	14
Netto driftsutgifter per innbygger (283) bistand til etabl. og oppretthold av egen bolig (B)	134	137	109	38	163	Rælingen	-32	96	0,7	28
Netto driftsutgifter per innbygger (265) kommunalt disponerte boliger (B)	78	-123	-16	-220	-241	Volda	-484	50	0,5	36
Netto driftsutgifter per innbygger (329) landbruksforvaltning og landbruksbasert nær.utv. (B)	136	153	162	228	149	Øvre Eiker	37	103	0,3	13
Netto driftsutgifter per innbygger (231) aktivitetstilbud barn og unge (B)	188	137	209	169	244	Aurskog-Høland	1	182	0,1	3

De seks områdene med størst omstillingspotensiale har et samlet teoretisk handlingsrom for omstilling på 48,6 millioner kroner.

Skole er ikke med i tabellen over da rådmannen alt har innarbeidet omstillingseffekten i forslag til Handlingsprogram for 2023-2026.

Vestby kommune er som nevnt drevet svært effektivt sammenliknet med andre tilsvarende kommuner i Norge. Som en direkte følge av dette er det få ikke-lovpålagte tjenester som kan kuttes for å bedre netto driftsresultat i handlingsprogramperioden. Videre er det med så effektiv drift relativt sett lite å hente ved flate kutt fordelt på alle resultatområder uten å risikere negative konsekvenser for lovpålagt tjenestetilbud.

Rådmannen har derfor begynt prosessplanlegging av en omstilling der prinsipper for samskaping og tillit ligger til grunn for det videre omstillingsarbeidet. Målet er at tjenestene Vestby kommune yter til våre innbyggere fremmer evnen og muligheten til i størst mulig grad å leve selvstendig i eget hjem. Gjennom dette skal Vestby kommune kunne tilby gode velferdstjenester i årene som kommer der behovet for kommunale tjenester vil øke som en følge av eldrebølgen, uten behov for økte ressursoverføringer fra skatt og rammetilskudd utover det som følger av befolkningsvekst.

Etter rådmannens syn er den beste muligheten for å klare dette en omstilling som legger til grunn prinsippene for samskaping og ledelsesprinsipper som bygger på tillit. Der god og bedret velferd for Vestbys innbyggere skapes i møte mellom innbyggernes evner og behov, resultatområdenes tverrfaglige kompetanse og tjenestetilbud, frivillige og næringsliv.

Omstillingen vil kreve styrking av fokus på virksomhetsstyring i Vestby kommune. Nye digitale løsninger som allerede er i bruk i kommunen, som for eksempel Framsikt gir muligheter for sammenstilling, analyse og bruk av styringsdata. Slik målrettet innhenting kombinert med økt tilgjengelighet og bedre automatiserte analyser muliggjør bedre analyser og bedre beslutningsgrunnlag. Samlet sett kan dette bidra til at ressursbruken i kommunen til innsamling av tjenestedata kan reduseres betydelig, samtidig som de data som samles inn har høyere kvalitet og er lettere tilgjengelig. Nye løsninger, med bedre flyt av aggregerte data vil kunne gi mer levende måltavler med mer presise målinger av effekten av politiske vedtak mv. Dette igjen vil kunne bidra til styrket demokratisk kontroll av kommunens tjenesteproduksjon.

De kommende årene vil medføre økte behov for tjenester for kommunesektoren i Norge, dette gjelder også Vestby kommune. Rådmannen kan ikke se at dette vil bli kompensert fullt ut gjennomstatlige overføringer eller at det er samlede politiske intensjoner om betydelige endringer i rettigheter til velferdstjenester. Årsakene som ligger bak behovet for omfattende velferdstjenester fra kommunen er sammensatte og svært komplekse, det er mange medvirkende årsaker som ofte er på tvers av de resultatområder og avdelinger kommunen er organisert i. Samtidig er det de senere årene blitt stadig bedre dokumentert at forbygning, tidlig innsats med enkle og koordinerte tjenester kombinert med rådgiving, veiledning og myndiggjøring gir bedre livskvalitet til innbyggere. I tillegg er dette også effektiv bruk av kommunens ressurser.

En omstillingsprosess som fokuserer på tillitt, samhandling og samskaping mener rådmannen vil skape en økonomisk robust og bærekraftig Vestby kommune for årene som kommer.

Omstillingsprosessen som rådmannen har begynt planleggingen av vil kreve endringer i samspillet mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet. Det vil derfor kunne være nødvendig med endringer i Vestby kommunes organisering, organisasjonskultur, tjenestetilbud og samarbeid med kommunens innbyggere. Omstillingsprosessen forutsetter at tjenestene skapes på tvers av alle av kommunens resultatområder der dette gir de beste varige løsningene på behov Vestbys innbyggere har. Prosessen vil også kreve større involvering av innbyggere, frivillige og næringsliv. Rådmannen mener at et av de viktigste virkemidlene som bidrar til å oppnå dette er å ha tillit til at de ansatte utøver sitt faglige skjønn i tråd med de politiske intensjoner, innenfor de lovmessige begrensninger som finnes på en måte som aktiverer mottakeren i størst mulig grad. Der tillit til at større faglig frihet og faglig integritet sammen med delegert beslutningsmyndighet og aktivt deltakende innbyggere er en driver for økt både faglig kvalitet, opplevd kvalitet og økt ressurseffektivitet.

Omstillingsprosessen rådmannen har tatt initiativ til er omfattende og krevende, selv om Vestby kommune har beredt grunnen gjennom foregående års handlingsprogram og samfunnsdelen av gjeldene kommuneplan. Vestby kommune har både tid og ressurs til dette på grunn av gode ansvarlige vedtak i tidligere handlingsprogram sammen med god og lojal styring i kommunens resultatområder.

En omstillingsprosess som legger til grunn samskaping og samarbeid kan etter rådmannens syn både gi bedre tjenester, bedre levestandard og livskvalitet til Vestbys innbyggere og gi kommunen en mer robust og bærekraftig økonomi i årene som kommer.

Samtidig minner rådmannen om at dette innebærer at hvilke tjenester som ytes til innbyggerne i samarbeidet mellom innbyggere, frivillige, næringsliv og kommunen på en del områder vil endres vesentlig fra det som har vært normalen inntil nå. Endrede tjenester kan være både bedre og mer effektive, men god måloppnåelse er avhengig av man står sammen om hvilke tjenester som ytes og hvordan de skapes vil endres, uten at endringen i seg selv er negativ.

Rådmannen vil fortsette arbeidet med omstillingsprosessen inn i 2023 slik at Vestby kommune har realisert en omstilling på 45 millioner kroner i 2025 og igjen har et netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene på 1,75 prosent.

2.5 Utvikling i behovet for helse- og omsorgstjenester

For å ivareta hver enkelt brukers behov på en best mulig måte må Vestby kommune i større grad jobbe tverrfaglig, og legge bedre til rette for samarbeid på tvers av kommunale tjenester og med spesialisthelsetjenesten. Oppgaveoverføringene fra staten til kommunen påvirker primærhelsetjenesten og stiller økte krav til kompetanse, ressurser, utvikling og innovasjon.

Dette innebærer at kommunen må gjøre grep for å skape bærekraft i egen drift i årene fremover. Det vil også påvirke hvilke tjenester vi kan forvente å motta som innbygger i fremtiden, og ikke minst hvilket nivå disse tjenestene skal eller kan ha. Det som er sikkert, er at kommunene vil få andre rammevilkår som igjen innebærer at å drive etter dagens modell ikke er bærekraftig.

Dette fører til at vi må endre kurs på helse- og omsorgstjenestene. Målet er at pasienter og brukere skal bo hjemme lengst mulig, men mestring av eget liv er avgjørende for å klare det.

Dette betyr blant annet en dreining fra sykehjem til tjenester i hjemmet. En satsning på tjenester til hjemmeboende vil gi tjenesteområdet en mulighet til å kunne håndtere flere innbyggere med økt pleiebehov.

Sykehjemmet er i stor grad forbeholdt innbyggere med omfattende og store bistandsbehov. Pasientene trenger bistand til egenomsorg, sykepleie og til medisinsk behandling og oppfølging. Langtidsplassene er forbeholdt pasienter med omfattende hjelpebehov, alvorlig syke og døende samt til personer med demens. Korttidsplasser benyttes til videre behandling etter sykehusopphold, rehabilitering og avlastning.

I påvente av at omsorgsboligene på Solhøy skal ferdigstilles har Vestby sykehjem måttet innvilge opphold til pasienter som er i behov av personale til stede hele døgnet, men med et bedre funksjonsnivå enn øvrige sykehjemspasienter. I

Handlingsprogrammet 2022-2025 ble det vedtatt å omgjøre en enhet på 10 plasser på sykehjemmet med tilnærmet likt omsorgstilbud som vil bli gitt på Solhøy. I 2022 ble derfor en av Vestby sykehjems langtidssavdelinger omgjort og driftet med fast personal fra sykehjemmet og punkttjenester fra hjemmetjenesten.

Dette er en omstilling som har fungert etter intensjonen og Rådmannen foreslår at disse plassene ved Mestringsavdelingen overføres Solhøy når det åpner i 2023. I tillegg foreslår Rådmannen å utvikle 10 ekstra langtidsplasser. I 2023 planlegges det da utvikling av totalt 15 plasser, mens de 5 siste plassene planlegges utviklet i 2024.

Dette vil kunne gi en effektiviseringsgevinst på omlag 6,6 millioner kroner i 2023, i tillegg til 3,4 millioner kroner i 2024. Totalt vil dette da gi en effektiviseringsgevinst på ca. 10 millioner kroner.

Helse- og omsorgstjenesten i Vestby står overfor betydelige kapasitetsutfordringer. De kommende årene vil et økt antall pasienter og eldre med behov for helsetjenester, og en reduksjon i tilgang på helsepersonell, legge et økt press på helse- og omsorgstjenesten. Det er derfor behov for å finne trygge, innovative alternativer til hvordan vi løser oppgaver i helsetjenesten som muliggjør en fortsatt økning i kvalitet og sikkerhet samtidig som kapasitetsutfordringen løses. Forebygging og egenbehandling vil dermed bli stadig viktigere for å redusere behandlingskostnader ved å hindre sykdomsutvikling, og utsette behovet for innleggelse på institusjon.

Av den grunn er det behov for innovative og trygge løsninger som kan gi mer hjemmeoppfølging, redusere liggetid og oppfølging i sykehus og i sykehjem og å gjøre pasientene i stand til å være mer aktive og ivareta egen helse. Hjemmetjenesten deltar i prosjekt med Sykehuset Østfold og kommuner i Østfold om digital hjemmeoppfølging. I prosjektet vil pasienter med kroniske lidelser få oppfølging hjemmefra via et nettbrett eller mobil sensortechnologi. Dette kalles Digital hjemmeoppfølging og er en del av Nasjonalt velferdsteknologiprogram. Helsepersonell skal følge med på målingene via en responstjeneste. Teknologien gir rom for at de kan veilede pasienten og sette inn tiltak når det er behov for det.

Videre forventes en effektiviseringsgevinst ved bruk av velferdsteknologi som kan bidra til at den enkelte mestrer dagliglivet uten personhjelp. Velferdsteknologi vil være førstevalget dersom det dekker innbyggernes behov. Velferdsteknologi er et stort satsningsområde i sektoren pr i dag, og vi forventer at utviklingen av velferdsteknologiske løsninger kommer til å hjelpe i stor grad i forhold til passive tilsyn, varsling og kommunikasjon. Eksempler på dette er medisindispensere som minner på at det er tid for å ta medisiner, eller teknologi som kan øke den enkeltes trygghet, som GPS eller døralarm som varslers når noen går ut.

For å beholde god helse i eldre år, er aktivitet og fellesskap viktig. Kommunen må legge til rette for at alle kan få mulighet til å delta på ulike aktivitetstilbud. På sykehjemmet og i omsorgsboligene på Stenløkka, Speiderveien og på Solhøy må det være mulig å engasjere seg i frivillig arbeid, delta i turgupper, på kulturarrangementer eller i trimgrupper. Samarbeid med frivillige vil være helt nødvendig og et viktig satsningsområde for å skape disse møteplassene.

Med en endret demografi og økende utfordringer for offentlig tjenesteyting blir det også viktig å stimulere til, og legge til rette for, at hver og en av oss som innbyggere tar et ansvar og planlegger for eget liv og egen alderdom. Kommunens Eldreplan påpeker også at i møte med de demografiske endringene blir det nødvendig å utfordre befolkningen til selv i større grad å ta ansvar for å planlegge for egen alderdom ved å:

- tilrettelegge egen bolig
- investere i venner og sosialt nettverk og
- opprettholde best mulig funksjonsevne gjennom et aktivt liv

For å møte veksten videre i antall eldre, er en forutsetning at kapasitetsutvidelse av omsorgsboliger innen eldreomsorgen skjer sentrumsnært, og samlet. Etablering av omsorgsboliger bør ligge innenfor segmentet "Omsorg+". Det er ikke avsatt nye områder i kommuneplanen til videre utbygging av omsorgsboliger. For å oppnå stordriftsfordeler kreves en organisatorisk samling av tjenestetilbudene, og derfor må disse tjenesteområdene ligge i tilknytning til Vestby sentrum. Opplevelse av trygghet,

mulighet for å nå service, nærhet til tjenesteapparatet, muligheten for å ivareta sosiale nettverk, delta i sosiale fellesskap samt det å kunne være fysisk aktiv er viktige faktorer for å få et hverdagsliv med mening og som inspirerer til å "Leve hele livet". Kommunen vil med dette skape gode rammer rundt innbyggernes liv, og legge til rette for gode lokalmiljø der beboerne tar en aktiv rolle i utviklingen. For de fleste som mottar kommunale tjenester vil enkel atkomst til sosiale samlingspunkt og aktiviteter være avgjørende for i hvilken grad tilbudene tas i bruk. Omsorgsboligene som vi tilbyr personer med funksjonshemninger eller helsesvikt, bør så langt det er mulig ligge nær sentrale knutepunkt eller lokalsentra og nær kollektivtransport.

2.6 Vurdering av fastlegekapasiteten

Vestby kommune har gjennom lengre tid opparbeidet et underskudd på fastlegekapasitet i forhold til reelt behov. Dette er dels grunnet befolkningsvekst, dels grunnet ønske om og behov for redusert listestørrelse hos allerede etablerte fastleger og dels grunnet økt sykdomsbyrde hos flere av pasientgruppene som håndteres av førstelinjetjenesten.

Kommunen er lovpålagt å ha et fastlegetilbud til våre innbyggere ([Forskrift om fastlegeordning i kommunene](#)), samtidig har det vist seg vanskelig å rekruttere leger til nyopprettede fastlegehjemler hvor legen er næringsdrivende.

Per 29.09.22 er listekapasiteten til Vestbys fastleger totalt 16.900 pasienter. Det er for tiden ingen ledige plasser på noen av listene, og majoriteten av listene har til dels lange ventelister. Per 2. kvartal 2022 hadde Vestby et innbyggertall på 18.850, og det er forventet fortsatt befolkningsvekst. Selv om noen av kommunens innbyggere har fastlege i andre kommuner, for eksempel arbeidskommunen, er det grunn til å anta at det er en underdekning på dette området.

Erfaring fra mange andre kommuner har vist at rekrutteringen bedres markant dersom kommunen kan tilby stilling som kommunalt ansatt (fastlønnet) fastlege. Det synes derfor hensiktsmessig å opprette et kommunalt fastlegesenter med 3 fastlegestillinger for å dekke nåværende og nært fremtidig behov for fastlegetjenester i kommunen.

Kommunen må i så fall stille egnede lokaler, med nødvendig utstyr og hjelpepersonell til disposisjon. Dette kan enten være lokaler eid av kommunen, eller leide lokaler (langtidsleie). Lokalene bør ha en sentral beliggenhet med et godt kollektivtilbud, og Vestby sentrum utmerker seg således som den foretrukne lokasjon.

Selv om et kommunalt fastlegekontor vil medføre økte kostnader for kommunen sammenlignet med dagens fastlegeordning, ser rådmannen i utgangspunktet få andre muligheter.

Rådmannen vil derfor fremme en egen sak om temaet i løpet av første halvår 2023. I denne saken vil det også bli vurdert andre tiltak enn kommunalt fastlegekontor for å bedre fastlegedekningen i kommunen.

2.7 Drift av Vestby kulturkvartal

Vestby kulturkvartal står ferdig i løpet av våren 2023. Formell overtakelse er stipulert til 31. mai.

Rådmannen la den 5. september 2022 frem en drifts- og bemanningsplan som redegjorde for hva som var realistisk å se for seg av tilbud, aktivitet og arrangement ut ifra kategoriene lav, middels eller høy. Den ble vedtatt skulle videreutvikles og legges frem til ny behandling i forbindelse med handlingsprogrammet 2023-2026.

Driftsplanen var til dels dimensjonert med tanke på å imøtekomme et allerede vedtatt svært høyt ambisjonsnivå. Rådmannens anbefaling var av økonomiske årsaker å sette driftsplanens ambisjonsnivå til lavt. I planen som ble lagt frem ble det i forhold til ambisjonsnivå lavt, skissert fire årsverk til drift av «kulturhusdelen», samt 3 millioner kroner til drift, inklusive lønn og sosiale utgifter. Renhold og driftstekniker er holdt utenom. Rådmannen varsler at det er ikke funnet midler til drift utover 1 million kroner. Det innebærer at det ikke er realistisk å imøtekomme ambisjonsnivået som er satt for aktivitetene i kulturkvartalet.

Rådmannen er opptatt av å ha et balansert ambisjonsnivå som er i samsvar med ressurser og målsetninger. Når ressursene ikke finnes, må ambisjonsnivå og målsettinger harmoniseres deretter. Rådmannen minner om at stillingene som skal bekle selve kulturhusdriften er kompetansekrevene. Innenfor de ressursene som i dag finnes vil ikke det ikke være tilstrekkelig kompetanse, antall ansatte, eller økonomi til å dekke opp arbeidsoppgaver eller åpningstid, eller imøtekomme et høyt ambisjonsnivå. En justert og videreutviklet driftsplan vil ta hensyn til dette.

I kommunestyrevedtak k 63/22 den 5. september står det i punkt 7:

Det forventes at man ser på en samordning av kulturskole, bibliotek, servicekontor, utleiekontor og kulturkvartalet slik at man oppnår målsetningen om et åpent hus i tråd med målsetningene.

Rådmannen har forstått oppgaven slik at de ansatte ved servicekontoret skal være en del av driften av Kulturkvartalet. På den måten blir det fokusert på å ha mest mulig bemannet åpningstid. Rådmannen har i forbindelse med arbeidet, jf punkt 7, sett på muligheten til å intensivere arbeidet med å digitalisere arbeidsoppgaver som ansatte i kommunen utfører. Dette er i tråd med digitaliseringsstrategien for perioden 2019-2025: «Én digital offentlig sektor».

Innbyggere og bedrifter skal ha enkle, brukervennlige og sikre digitale tjenester for å ha mulighet til dialog med kommunen, selvbetjening, læring og medvirkning. I dette ligger det, i forbindelse med punkt 7, at rådmannen ser muligheten for at servicekontoret endrer sin måte å løse oppgavene på. Rådmannen ser for seg at Servicekontoret i all hovedsak blir en del av personellressursene i kulturkvartalet og bidrar direkte med bruker-rettet service, for eksempel som støtte i bibliotekets åpningstid. Det vil igjen bidra til å kunne utvide åpningstidene på biblioteket. Servicekontoret vil fremdeles ha tilstedeværelse på rådhuset og rådhuset vil fortsatt være åpent for publikum.

Slik rådmannen ser dette i dag vil oppgavene knyttet til informasjon, kommunikasjon, markedsføring, hjemmesider og sosiale medier være naturlig å ta med over til kulturkvartalet. Videre arbeides det med brukergrensesnittet i de digitale verktøy kommunen allerede har. Rådmannens oppfatning er at det er både en effektiviseringsgevinst og en mulig, langsiktig innsparingsgevinst i en intensivert digitalisering av kommunens tjenester. Slik rådmannen ser det vil det gi et bedre tilbud til de av kommunens innbyggere som har digital kompetanse. Rådmannen er imidlertid også opptatt av at det er en liten gruppe som ikke har denne kompetansen, og denne

gruppen skal også ivaretas. Rapporten «Befolkningens digitale kompetanse og deltakelse» (Kompetanse Norge, 2021), viste at 11 prosent av befolkningen har svake grunnleggende digitale ferdigheter. Dette vil delvis kunne håndteres av ansatte i kulturkvartalet, men må også kunne ivaretas av ansatte på rådhuset.

2.8 Unison VK

Nasjonale styringssignaler formidler tydelige forventninger til kommunenes arbeid med å skape et trygt, økologisk og sosialt bærekraftig velferdssamfunn for alle. Kommunene er nøkkelaktører for å imøtekomme Norges forpliktelser i realisering av 2030-agendaen. Sammenhengstenkingen står enda sterkere enn tidligere som forutsetning for å skape verdiene som blant annet skal betale for økende utgifter til folketrygden og helse- og omsorgstjenester. Dette utfordrer tradisjonene i offentlig forvaltning med stor grad av sektorisering.

Blant hovedårsakene til forventningen om økte utgifter i helse- og omsorgssektoren er aldringen av befolkningen. Bærekraftig tjenesteproduksjon retter ofte fokus på sosial bærekraft og utvikling av helsefremmende lokalsamfunn. Det er godt dokumentert at den kognitive helsen i eldre leveår er påvirket av ytre faktorer gjennom hele livsløpet. En friskere alderdom åpner for at de eldre kan delta og bidra lenger i samfunnslivet. Dette utfordrer vår forståelse av eldre innbyggere som en ensartet gruppe utelukkende i behov av ivaretagelse, stell og pleie. Sett i sammenheng med menneskets grunnleggende behov for opplevelse av sammenheng, mening og være til nytte, åpner det som muligheter for å forstå, organisere og ta i bruk de ressursene mange eldre representerer. Både for enkeltmenneskets opplevelse av autonomi og verdi, og for en bærekraftig utvikling som både utsetter behov for helse- og omsorgstjenester hos den eldre generasjonen og kan forhindre fremtidig behov for velferdstjenester hos lokalmiljøets yngre innbyggere. Kommunenes ansvar for å bygge helsefremmende lokalsamfunn og skape sosial bærekraftig utvikling kommer tydelig til uttrykk også i Barnevernsreformen eller «Oppvekstreformen» og kvalitetsreformen «Leve hele livet».

05.09.2022, K 56/22, vedtok kommunestyret i Vestby å iverksette lokal løsning for deltidsarbeid for ungdom ved sykehjem og omsorgsbolig, under arbeidstittel «Unison VK». Unison VK er arbeidstittel for tiltak ment til å stimulere til etablering av møter mellom unge og eldre i Vestby kommune. I samarbeid mellom resultatområdene Helse og livsmestring, Sykehjem og Hjemmetjenester planlegges det for iverksettelse av tiltaksutprøving med anslagsvis ti måneders pilotprosjekt i 2023. 16 lokale ungdommer i alderen 15-20 år skal ansettes som Unisonrekrutter med arbeidstid fire timer annenhver lørdag, i tillegg kommer kurs og veiledning. Ungdommene vil deles i arbeidslag på fire med arbeidssted sykehjem eller omsorgsbolig. Planlegging, organisering, administrasjon, rekruttering, opplæring og oppfølging av ungdommene ivaretas på tvers av tjenestene til unge og eldre, og inviterer til nye måter å organisere tjenestene og løse oppgaver på. Brutto lønnsutgifter til ungdommene i pilotprosjektet er beregnet til ca. 350 tusen kroner. Kommunen vil finansiere ungdommenes lønn i sin helhet ved bruk av tilskuddsmidler Ung Arena Vestby har fått innvilget fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets «Tilskudd til inkludering av barn og unge».

Det arbeides parallelt med delprosjektet «Unison VK: Digivenn», et samarbeid mellom Vestby Frivilligsentral, og resultatområdene Hjemmetjenesten og Helse og livsmestring. Ambisjonen er gjennomføring av et pilotprosjekt der ungdom og hjemmeboende eldre deles i makkerpar for ukentlige digitale samtaler med relasjonsbygging, erfaringsdeling og felles måltid. Interesser, å være til nytte, kjenne tilhørighet til noe som gir mening og

oppleve sammenheng, korrelerer med opplevd mulighet og evne til å påvirke og ivareta egen helse og velferd. Styrende for utvikling av disse tiltakene er forståelsen av at helse primært produseres utenfor helsetjenestene og at dette ikke er generasjonsbetinget.

2.10 Digitalisering og ny teknologi

Kommunen er fortsatt i innføringsfasen vedrørende velferdsteknologi.

Kommunene Vestby, Ås og Frogn har felles IKT-selskap (StorFollo IKT) med Frogn som vertskommune. Kommunedirektørene i de tre kommunene ser på mulighet for å optimalisere driften. En av mulighetene er å velge samme løsning som bl.a. Nesodden, Våler og Indre Østfold har gjort. Disse har samlet «driftsdelen» av IKT i et kommunalt eid AS som heter IKOMM AS. Dette vil sikre at driftsdelen inngår i et større miljø fremover, hvilket anses som en fordel med henblikk på stordrift, sikkerhet og tilgjengelighet. StorFollo IKT vil i tilfelle videre fokusere på digital utvikling, bruk av programvare, personvern o.l. En slik endring er ikke økonomisk betinget, men vil i tilfelle gjøres for å sikre stabil drift og økt digitaliseringstakt fremover. Dersom en slik endring viser seg å være regningssvarende må kommunedirektørene i de tre kommunene få fullmakter til å gjennomføre endringen. Herunder må de ha fullmakt til å kjøpe aksjer i IKOMM da eierskapet er en betingelse for at de kan drive tjenester for kommunen i egen regi.

2.11 Måltavle, måleområder og finansielle handlingsregler

Forslag til handlingsprogram er knyttet opp mot vedtatt kommuneplan gjennom følgende:

- Overordnede mål i måltavla tilsvarer kommuneplanenes hovedmål for det aktuelle RO
- Hovedmålene i måltavla reflekterer i størst mulig grad de utfordringene som er beskrevet i gjeldende kommuneplan

I tillegg ble det opprettet et nytt område som kalles samfunn i handlingsprogram 2020-2023. Dette området er videreført i forslaget til nytt handlingsprogram. Under samfunn trekkes det frem fire områder som kan si mest mulig om kommunens utvikling knyttet til samfunnsutvikling. Disse er:

- Folkehelse- og oppvekstprofil
- Utvikling i behovet for helse- og omsorgstjenester
- Klima og miljø
- Sentrumsplanen

Områdene er tverrsektorielle, og mange av RO-enes hovedmål har en link til én eller flere av disse fire. De fire områdene som er valgt ut vil trolig endre seg relativt lite fra år til år, og må ses i et langsiktig perspektiv. Områdene vil bli omtalt i årsmeldingene, og under klima og miljø er det også mål som det rapporteres i forbindelse med tertialrapporteringen.

Finansielle handlingsregler

I forbindelse med vedtak av Økonomireglement for Vestby kommune i kommunestyre sak 11/22 ble det vedtatt følgende finansielle måltall for kommunenes økonomi:

- Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter på minst 1,75 prosent
- Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter på minst 10 prosent
- Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter på under 125 prosent

- Grad av egenfinansiering skal være minst 25 prosent av investeringskostnadene i løpet av økonomiplanperioden

De fire handlingsreglene har som mål å sikre en god langsiktig økonomisk utvikling for kommunen. Vurderinger knyttet til handlingsreglene er nærmere omtalt i Framsikt under «økonomisk utvikling i planperioden».

2.12 Internkontroll

Internkontrollen etter ny kommunelov skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Kommunelovens internkontrollregler har fokus på regeletterlevelse. Skillet mellom regeletterlevelse, målstyring, virksomhetsstyring og styring og ledelse generelt har glidende overganger. Disse fire elementene, sammen med annen informasjon rådmannen får, danner grunnlaget for den administrative internkontrollen. Sagt på en enklere måte er rådmannens internkontroll summen av all informasjon han får uavhengig av kilde, og de tiltak som iverksettes på den bakgrunn.

Kommunelovens internkontrollregler

Rådmannens internkontroll skal etter kommuneloven være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Målsettingen var å ha en formalisert internkontroll på plass i løpet av 2022. Hendelser utenfor rådmannens kontroll har medført at målsettingen ikke er nådd fullt ut, og rådmannen anbefaler at målsettingen videreføres inn i ny handlingsprogramperiode.

Målstyring, virksomhetsstyring, og styring og ledelse generelt

For disse områdene vises det til informasjonen som fremkommer i selve Handlingsprogram-dokumentet. Rådmannen vil som en sentral del av det varslede omstillingsarbeidet i 2023 styrke disse områdene. Rådmannen vil komme tilbake til kommunestyret med mer informasjon gjennom 2023 og i Handlingsprogram for 2024-2027.

2.13 Drift

Politisk styring og kontroll

Budsjett for kontroll og tilsyn reduseres med 19 tusen kroner fra 2023, og er lagt inn i henhold til vedtak i kontrollutvalget. Utgiftene til kommunevalg i 2023 og stortingsvalg 2025 ligger inne med 0,9 millioner kroner for hvert av årene.

Sentraladministrasjonen

Rådmannen foreslår å øke budsjett for drift av Moss interkommunale legevakt med 1,58 millioner kroner fra 2023. Videre foreslås det å øke budsjetttrammen til StorFollo IKT med 6,0 millioner kroner. I tråd med forslag til statsbudsjett økes budsjett for basistilskudd til fastleger med 1,57 millioner kroner.

Av nye tiltak foreslår rådmannen å avsette 0,155 millioner kroner til et forprosjekt og mulighetsstudie av ny legevakt, samt utbedre taket på redskapsskjulet ved Vestby Prestegård etter anmodning fra Stiftelsen Kultursenteret Vestby Prestegård.

Overføringer til kirkelig fellesråd

Fellesrådet har i sitt budsjettforslag for de neste fire årene lagt inn en betydelig økning både i drift og investeringer. For detaljer om dette viser rådmannen til fellesrådets budsjettforslag som er vedlagt.

Med bakgrunn i kommunens økonomiske situasjon har rådmannen kun funnet rom for å innarbeide de budsjettinnspill som følger direkte av lønnsoppgjør, endringer i pensjon og økte energikostnader. Dette er i tråd med hvordan kommunens øvrige virksomheter har blitt kompensert i rådmannens forslag til handlingsprogram 2023-2026.

Rådmannen har beholdt en investeringsramme på 100 tusen kroner pr. år, samt foreslår å øke tildelingen for økt egenkapital KLP med 37 tusen kroner fra 2023. Dette vil kun dekke noen få deler av kirkelig fellestråds innmeldte investeringsbehov. Dette er i tråd med rådmannens intensjon om å redusere låneopptak, omfanget av investeringer og er på linje med rådmannens anbefalinger for innmeldte investeringsbehov fra øvrige kommunale virksomheter utenom selvkostområdene.

Resultatområde Skole

Resultatområde Skole fortsetter arbeidet med å se på spesialundervisning og inkluderende praksis. Målet er å favne enda flere elever under det allmennpedagogiske arbeidet og ordinær, tilpasset opplæring slik at de elevene med mindre vedtak ikke trenger å få spesialundervisning.

Resultatområde Skole bruker mer per elev enn sammenliknbare kommuner og gjennomsnittet i Viken. Dette viser oss at vi kan se på andre og mer effektive måter å organisere elevenes læring på. I tillegg må vi se på om vi kan drifte skoleadministrasjonen på en mer effektiv måte.

Rådmannen har som målsetting å redusere rammen til Resultatområde Skole med 15 millioner kroner i helårseffekt. I utgangspunktet var dette med 5/12 effekt i 2022 og helårseffekt i 2023. Det ble politisk bestemt våren 2022 at det skulle brukes av fond for å dekke dette i 2022 og 2023. Det ligger nå inne en 5/12 effekt i 2023 og full effekt i 2024. Kostra-analyser viser at dette bør være mulig, og arbeidet vil skje i nært samarbeid mellom skoleledelse og de ansattes representanter.

I rådmannens forslag til handlingsprogram er det lagt inn to nye omstillingstiltak på resultatområde Skole; merstengt SFO i ferier og vakant stilling rådgiver barnehage- og skolemiljø. Merstengt SFO i ferier gjør ferieavviklingen til de fast ansatte mer forutsigbar da vi slipper at de ansatte som jobber med elever med store behov må ta ut ferie når elevene er på skole/SFO. I tillegg er det få elever som benytter seg av dette tilbudet siste uke i sommerferien og i juleferien. I uke 20 i 2022 var det totalt 11 barn i Vestby som var på SFO. Det var påmeldt 50 barn, og SFO var bemannet etter det antallet.

Rådgiver barnehage- og skolemiljø er i permisjon frem til høsten 2023. Det tar lang tid for en vikar å sette seg inn i arbeidsoppgavene og bli kjent med alle skolene og barnehagene. Oppgavene må i denne perioden ivaretas av den enkelte skole og barnehage, skolekontoret og barnehagekontoret. Noen av arbeidsoppgavene kan også ivaretas av andre resultatområder.

Resultatområde Barnehage

I regjeringens forslag til statsbudsjett er maksimalprisen i barnehage satt ned til 3 000 kroner per måned fra 1. januar 2023. Mindreinntekten som følger av dette nulles ut ved færre vedtak om redusert foreldrebetaling.

I statsbudsjettet er pensjonstilskuddet til enkeltstående private ordinære barnehager redusert fra 12 til 11 prosent fra 1. januar 2023. For andre private ordinære barnehager er pensjonspåslaget fortsatt på 10 prosent. Med enkeltstående private ordinære barnehager menes barnehager som ikke inngår i en sammenslutning med to eller flere barnehager. I Vestby kommune er det tre enkeltstående private ordinære barnehager.

Det er budsjettert med en økning i driftstilskudd til private barnehager på ti millioner kroner i 2023. Dette skyldes i hovedsak redusert foreldrebetaling, høy kommunal deflator for 2022 og 2023, økte lønnskostnader samt lavere antall barn i de kommunale barnehagene. Ettersom tilskuddssatsen til de private barnehagene beregnes ut fra regnskapet til de kommunale barnehagene to år tilbake, er regnskapstall for 2021 også inkludert økte utgifter i forbindelse med koronapandemien. 1. august 2023 vil en av de private barnehagene utvide med inntil 36 plasser. Det er usikkert om/når disse plassene vil fylles opp, og det er en usikkerhet om merutgifter i forbindelse med dette.

Ettersom det har vært økende lønnskostnader samtidig med lavere antall barn i de kommunale barnehagene, er det behov for å justere antall årsverk. Det er derfor justert antall årsverk mer i samsvar med antall barn, i henhold til bemanningsnormen i den enkelte kommunale barnehage. Omstilling gjort i de kommunale barnehagene i 2022 og 2023, vil igjen ha betydning for tilskuddet til de private barnehagene fra 2024.

I rådmannens forslag til handlingsprogram er det lagt inn tre nye omstillingstiltak på resultatområde Barnehage; redusere lederstøtten i barnehagene, merstengte barnehager i ferier og vakant stilling barnehagerådgiver.

Redusere lederstøtten i barnehagene – tiltaket ble innført for å avlaste styrerne for en periode. Perioden ble utvidet i forbindelse med korona. Nå er barnehagene tilbake til ordinær drift og vil kunne drifte uten lederstøtte. Lederstøtten har vært i tillegg til lovfestet grunnbemanning.

Merstengte barnehager i ferier - Ved å stenge barnehagene mer, for eksempel en uke til om sommeren, vil flere av de ansatte kunne avvikle ferie og barnehagene får redusert behov for bruk av vikar, når ferie avvikles ellers i året. Barnehagene erfarer at spesielt i romjula og i sommerferien kommer det betydelig færre barn enn påmeldt. Barnehagene bemanner av erfaring lavere enn det antall barn som er påmeldt, men enda flere ansatte i barnehagene kunne hatt ferie dersom det er stengt.

Vakant stilling barnehagerådgiver- i påvente av at stillingen blir besatt, vil vi spare lønnskostnader.

Resultatområde Helse og livsmestring

Det er konsekvensjusteringer og innsparinger som endrer budsjetterammen til resultatområdet. Forslag til rammeøkning i neste års handlingsprogram handler i hovedsak om økt ansvar og oppgaver fra staten til kommunen. I forbindelse med ny barnevernlov 01.01.22 har kommunen fullt faglig og økonomisk ansvar for fosterhjemstjenesten og kommunen skal fullfinansiere institusjonsplasser. Barneverntjenesten hadde pr juni 22 en vesentlig økning i antall bekymringsmeldinger og en vesentlig økt ressursinnsats rettet mot tiltak i hjemmet. Økt bruk og merutgifter til private konsulent tjenester i barnevernet ligger til grunn for å opprette en kommunal miljøveiledertjeneste i 2023. Tiltaket vil redusere ressursinnsatsen for kommunen, men

skal sikre tilgjengelige offentlige helse- og lavterskel tjenester til barnevernet og deres brukere og høyere kvalitet med tanke på stabilitet og kontinuitet.

Det er signalisert en klar forventning fra spesialisttjenesten at kommunen skal være beredt til å ta imot og gi behandling til barn, unge og voksne med komplekse, herunder psykiske lidelser på lik linje som personer med somatiske lidelser.

Helsesykepleiertjenesten har betjent vekst over mange år, men en ser nå at det er behov for en styrking av skolehelsetjenesten og psykisk helsetilbudet til unge i kommunen. Psykisk helsetjeneste for voksne har en vesentlig økning i tjenester til personer med komplekse og alvorlige lidelser. For å kunne gi lovpålagte tjenester på høyt omsorgsnivå har det vært lite rom for forebyggende aktivitet i 2022. Rådmannens budsjettforslag innebærer å styrke psykisk helsetjeneste slik at kommunen kan innfri plikt om lovpålagt tilbud, og i tillegg drive systematisk forebyggende aktivitet og tidlig innsats rettet mot vanlige lidelser som angst og depresjon for å dempe behovsvekst og etterspørsel etter kommunale tjenester. Tilskudd fra Helsedirektoratet til forebyggende helsearbeid reduseres, og kommunen har lagt inn egen finansiering av dette. Kommunens egenandel knyttet til statlig refusjon for ressurskrevende tjenester har hatt en vesentlig økning siste to år, og kommunens ressursinnsats herunder refusjon er gått ned.

Mer ansvar til kommunene samtidig som myndighetene reduserer offentlige budsjett stiller krav til en bærekraftig og kunnskapsbasert tjenesteproduksjon som sikrer velferdstjenester til alle også i fremtiden. Resultatområdets strategi er tidlig innsats og samhandling om bruk av ressurser for å gi tjenester på laveste effektive nivå, herunder myndiggjøring av innbygger og tildeling av tjenester høyest mulig på mestringsstigen. Vi arbeider for å utvide behandlingsskapiteten innen rammen kombinert med en oppbygging av ambulante og lavterskel- og støttetjenester, samt bruk av velferdsteknologiske løsninger og statlige tilskuddsordninger. Samhandling i kommunen, samskaping med andre og nye måter å løse oppgavene på skal gi bærekraft i tjenesteutviklingen. Med en vesentlig økning i ressursbruk til tjenester på høyt omsorgsnivå er det slik at de øvrige tjenestene må gis på andre og mer effektive måter, som med stordriftsfordeler i grupper, kurs og lignende. Videre bygges tilbud ut i samarbeid med andre aktører- frivillighet, idretten, organisasjoner, fylkeskommunen o.l. for en felles innsats for lokalsamfunnet. Det er behov for videre sterk satsing på forebyggende aktivitet og medvirkning, som skal utvikle brukervennlige effektive velferdstjenester og utsette behovet for disse i tråd med mål om bærekraft.

Resultatområde Hjemmetjenesten

Forslag til rammeøkning i neste års handlingsprogram handler i hovedsak om bemanning og drift av Solhøy omsorgsboliger og dagsenteret på Solhøy som åpner 2023. Rammeøkningen på Solhøy må sees i sammenheng med reduksjonen/stenging av plasser på sykehjemmet der det planlegges å redusere med 20 plasser som overføres Solhøy.

Pasienter i heldøgns omsorgsbolig abonnerer på en servicepakke som inneholder det de trenger i det daglige som: sengeklær, håndklær, toalettartikler, alle måltider, renhold og vask av eget tøy. Legemidler, bandasjer og bleier dekkes gjennom NAV.

Rådmannen foreslår å styrke hjemmetjenesten med ytterligere 2,5 årsverk i 2023 som følge av stor volumøkning på vedtakstid som må ses i sammenheng med

befolkningsutviklingen og målet om at pasientene skal bo i eget hjem så lenge det er forsvarlig.

Rådmann foreslår å innføre egenbetaling for trygghetsalarmer fra 2023. Egenbetalingen er foreslått til 4 700 kroner per år, og er på samme nivå som i Ås kommune.

I løpet av 2022 har 20 innbyggere i Vestby fått medisinen sine til rett tid uten å måtte vente på besøk fra hjemmetjenesten. For brukerne betyr det økt trygghet og forutsigbarhet. Det betyr at man kan frigjøre tid og bruke medarbeidernes tid på det som er viktig for den enkelte innbygger. Kostnaden for leie av multidosedispensererne vil ha en helårs effekt på ca. 600 tusen kroner.

Som følge av at Helse- og omsorgsdepartementet 22. desember 2021 fastsatte endringer i forskrift om standarder og nasjonale e-helseløsninger som pålegger kommunene å bruke løsningene og betale for forvaltning og drift av dem, vil rammen måtte økes med 1,3 millioner kroner.

Hjemmetjenesten skiller seg fra sykehjem og andre institusjoner ved at de ansatte jobber alene store deler av døgnet. På grunn av dette fremstår hjemmetjenesten som læringsarena spesielt sårbar. For å øke muligheter til å legge til rette for læring og kompetanseutvikling i hjemmetjenesten foreslår rådmannen å innføre felles fagdager for alle ansatte i hjemmetjenesten 2 dager pr år.

Øvrige endringer er i hovedsak konsekvensjusteringer som endrer budsjettrammen til hjemmetjenesten.

Resultatområde Sykehjem

I påvente av at omsorgsboligene på Solhøy skal ferdigstilles, ble det i 2022 omgjort en enhet på 10 plasser til «Mestringsavdelingen» på Vestby sykehjem, med et tilnærmet likt omsorgstilbud som vil bli gitt på Solhøy. Tjenesten på denne enheten har blitt løst ved fast personale fra sykehjemmet i samarbeid med punkttjenester fra hjemmesykepleien. Når Solhøy åpner, foreslår Rådmannen at Mestringsavdelingens 10 plasser avvikles. I tillegg foreslår Rådmannen å avvikle 10 ekstra langtidsplasser inntil videre med den hensikt å følge LEON-prinsippet om tjenester på laveste effektive omsorgsnivå. I 2023 planlegges det da avvikling av totalt 15 plasser, mens de 5 siste plassene planlegges avviklet i 2024. Dette vil kunne gi en effektiviseringsgevinst på omlag 6,6 millioner kroner i 2023, i tillegg til 3,4 millioner kroner i 2024. Totalt vil dette da gi en effektiviseringsgevinst på ca. 10 millioner kroner.

Vestby sykehjem vil levere middager til Solhøy og Steinløkka. Kjøkkenet på Steinløkka skal derfor avvikles, og produksjon av middager og 1,5 årsverk kjøkkenressurs overføres fra hjemmetjenesten til sykehjemmet. Økningen i produksjon medfører behov for utvidelse av eksisterende kjøkken og maskinpark på sykehjemmet, i tillegg til en 40 prosent stilling på vaskeriet for å kunne dekke det økte behovet for vask av arbeidstøy og lintøy.

Det foreslås en økning på 1 million kroner for å dekke prisøkning på matvarer og forbruksvarer til kjøkken, vaskeri og renhold.

Kommunalt NAV

Utgifter til økonomisk sosialhjelp har vært forholdsvis stabil over tid. Flyktningtjenesten er vanskelig å forutsi ettersom krigen i Ukraina fortsatt preger bildet. Anmodningen fra IMDi for 2023 foreligger ikke ennå, så budsjettet er utarbeidet ut fra kommunestyrets vedtak om maks 25 flyktninger. Signaler fra myndighetene er imidlertid at vi må påregne flere enn dette i 2023, men budsjettet er altså lagt opp til 25.

Resultatområde Kultur

Som en del av omstillingsarbeidet foreslår rådmannen noen kutt innenfor resultatområdet. Rådmannen har tatt utgangspunkt i forhold som berører innbyggerne lite. Det foreslås å avslutte overføringer til Follo museum, fjerne friluftslivstilskuddet, og legge ned arbeidet med opplevelseskortet. Videre sees det på effektiviseringsgevinster i forbindelse med digitalisering av forhold som ivaretas av flere funksjoner, spesielt servicekontoret. I det ligger at rådmannen foreslår at servicekontoret i sin nåværende form opphører og at ansatte og enkelte tjenester overføres til kulturkvartalet. Dette vil kunne bidra med bemanning slik at kulturkvartalet kan holde mer åpent. Det er lagt inn 1 million kroner til drift av kulturkvartalet, dette er ikke nok til det tidligere skisserte «lavt ambisjonsnivå».

Resultatområde Plan, bygg og geodata

Byggesak og oppmåling er budsjettert til selvkost i hele perioden. I henhold til ny forskrift om beregning av selvkost, gjeldende fra 1.1.2020, er det for gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjoneringsloven eller matrikkeloven, ikke lenger mulig å ha negative selvkostfond til senere inndekning. Det vil si at hvis selvkostfondet er i null, og etterkalkylen av selvkosten viser negativt resultat, må kommunen dekke underskuddet det enkelte år. Ved utgangen av 2021 hadde begge selvkostområdene positive selvkostfond.

I 2022 ble det lagt inn 900 tusen kroner til faglig bistand i forbindelse med områderegulering av Hvitsten. Midlene er tatt ut igjen fra 2023.

Resultatområde Kommunalteknikk

Kommunen har fortsatt behov for store investeringer innen vann og avløp. I perioden er det innarbeidet investeringer innenfor vann og avløp med om lag 447 millioner kroner. Behovet skyldes delvis befolkningsveksten som har vært de siste årene, og delvis befolkningsveksten som kommer. I tillegg er mye av kommunens rør og anlegg nådd en alder som gjør det nødvendig å skifte disse ut. Vann og avløp er selvkostområder hvor brukerne selv betaler renter og avdrag på investeringene.

Områdene vann, avløp, slam, feiing og renovasjon er budsjettert i henhold til selvkost. Beregninger av renovasjonsgebyr og selvkostberegninger for renovasjon utføres av MOVAR IKS.

Overføring til MOVAR for brannberedskap, er i tråd med ny eierbrøk og revidert selskapsavtale fra 2019.

Resultatområde Eiendom

Budsjettet til Eiendom er justert i henhold til endringer i forvaltnings-, drift- og vedlikeholdskostnader (FDV) på bygg som tas i bruk i planperioden.

Med en økende prisvekst, og økende energikostnader vil Eiendom ha fokus på energioptimalisering og bruk av egne lokale ressurser i årene som kommer.

Det har i flere år vært jobbet målrettet med tiltak for energioptimalisering av byggene. Vi vil fortsette arbeidet inn i planperioden med tiltak som reduserer energiforbruket. I tillegg

vil vi skolere egne ansatte med bruk av egne ressurser med høy kompetanse på området (jf. eget notat om energisparing under vedlegg).

I planperioden vil det og rettes fokus mot et lengre vedlikeholdsperspektiv med vedlikeholdsplaner med et lengre tidsintervall.

I 2023 vil kommunen overta tre nye bygg; Vestby kulturkvarter, Solhøy omsorgsboliger og modulbygg ved Vestby barneskole. Samlet utgjør disse tre byggene en økning av kommunens bygningsmasse på over 20 000 kvm eller 20 prosent. Dette blir en krevende oppgave spesielt i en tid hvor kommunens økonomi kommer under press.

Som følge av kommunens økonomiske situasjon har vi ikke kunnet ansette antall planlagte ressurser, vi vil derfor i perioden fokusere på tettere samhandling med de andre resultatområdene vedrørende renhold.

Vestby kommune har et generelt etterslep på utbedringer av feil og mangler på branntekniske installasjoner i de fleste byggene. En god del avvik har hengt igjen i flere år og utbedring kan ikke utsettes. Det henvises til §6 Forebyggende sikringstiltak og vedlikehold, brann- og eksplosjonsvernloven. "Eier og bruker av byggverk, [...] plikter å holde bygningstekniske konstruksjoner, sikkerhetsinnretninger og øvrige sikringstiltak til vern mot brann, eksplosjon eller annen ulykke i forsvarlig stand og påse at disse til enhver tid virker etter sin hensikt". De lovpålagte kravene Vestby kommune har som bygningseier gjør at feil og mangler på branntekniske installasjoner må utbedres innen kort tid.

2.14 Rentenivå

Anslag for renteutvikling bygger på prognose utarbeidet av Kommunalbanken. Følgende renteutvikling er lagt til grunn for kommunens innlån og innskudd:

Prosent	2022	2023	2024	2025	2026
Renteanslag lån	1,70	3,82	4,02	4,02	4,08
Renteanslag innskudd	1,66	3,78	3,98	3,98	4,04

Renteanslagene for 2022 er anslaget som lå i handlingsprogram 2022-2025 vedtatt i desember 2021. I løpet av 2022 har Norges bank satt opp styringsrenten fra 0,5 prosent til 2,5 prosent (per 3. november 2022). Markedet forventer en ytterligere økning av styringsrenten i desember 2022.

Anslagene for 2023 og utover i planperioden er dermed høyere sammenlignet med det som ble lagt til grunn i handlingsprogram 2022-2025. Dette medfører at renteutgiftene er om lag 50 millioner kroner høyere hvert år i kommende handlingsprogram enn i gjeldende program.

Dersom renten blir ett prosentpoeng høyere hvert enkelt år, enn i forutsetningene som ligger til grunn for handlingsprogrammet, vil netto renteutgift øke med 17,3 millioner kroner i 2023, og 18,1 millioner kroner i 2026 utover det som er innarbeidet i budsjettet. Selv om lån knyttet til selvkost også vil gi økte inntekter, er økte renteutgifter en viktig årsak til at kommunen har behov for omstilling og reduserte utgifter i handlingsprogramperioden.

2.15 Betalingsregulativ og prissetting av kommunale tjenester

Forslag til betalingsregulativ finnes under «Betalingsregulativ» i Framsikt. Satser på kommunale betalingstjenester øker i utgangspunktet med den kommunale deflatoren som i regjeringens forslag til statsbudsjettet for 2023 er anslått til 3,7 prosent. (Den kommunale deflatoren ble for 2022 oppjustert til 5,3 prosent.)

Fra 1. januar 2023 blir maksprisen på en barnehageplass satt ned til 3 000 kroner per måned. Dette er en nominell nedgang på henholdsvis 315 kroner fra 1. januar og 50 kroner fra 1. august 2022. Kostprisen er satt opp fra 380 til 400 kroner per måned.

Gebyrene for plan, bygg og geodata er gjennomgått og videreføres stort sett på samme nivå som for 2022. En del av gebyrsatsene for kapittel 3 - Bygg er redusert. Begrunnelsen for endringene er blant annet at effektivisering av arbeidet på avdelingen har medført at gebyrsatsene ikke er i tråd med selvkostprinsippet. Gebyrsatsene må derfor reduseres. Det er kun gebyrsatsene i større byggesaker og næringssaker som er redusert. Øvrige gebyrer beholdes tilsvarende som i 2021 og 2022, noe som på grunn av inflasjon og konsumindeksreguleringer i realiteten tilsvarer en reduksjon også av disse gebyrene.

Innen selvkostområdene vann, avløp, slam, feiing og renovasjon endres prisene i henhold til selvkostkalkyler. Tilkoblingsgebyr for vann og avløp er justert opp med deflator. Når det gjelder gebyrene for slam økes de med om lag 9,3 prosent. Normalgebyr for renovasjon økes med 9 prosent, og gebyr for feiing opprettholdes uendret fra 2022. Kommunen hadde ved utgangen av 2021 positivt selvkostfond både på vann og avløp. Ut ifra selvkostkalkylen som ligger til grunn for handlingsprogrammet, vil fondene reduseres hvert år i perioden, og vil være tilnærmet brukt opp ved utgangen av 2026. For 2023 øker normalgebyret for vann med 5,0 prosent, og for avløp med 3,8 prosent. Tabellen nedenfor viser utviklingen i kommunale avgifter for en «normalhusholdning» fra 2022 til 2023. Med de endringer i gebyrene som er foreslått i handlingsprogrammet, vil samlet normalgebyr øke med 849 kroner fra 2022 til 2023.

Følgende forutsetninger ligger til grunn for tabellen:

- For vann og avløp er gebyrene beregnet med utgangspunkt i et vannforbruk på 150 m³
- Renovasjonsgebyret er beregnet ut ifra restavfall, glass og metall og plast på 140 liter og papp/papir på 240 liter
- Feiing er beregnet med ett pipeløp

Tallene er inkludert merverdiavgift.

	2022	2023	Endring i kr	Endring i %
Vann	5 529	5 805	276	5,0 %
Avløp	5 991	6 218	227	3,8 %
Renovasjon	3 982	4 328	346	8,7 %
Feiing	640	640	0	0,0 %
Samlet	15 502	16 351	849	5,5 %

2.16 Eiendomsskatt

Anslaget for eiendomsskatt økes med 5,5 millioner kroner i hele perioden. Økt anslag er basert på faktisk skatteinngangen for eiendomsskatt i 2022.

2.17 Skatt og rammetilskudd

Forslaget til handlingsprogram bygger på regjeringen sitt forslag til statsbudsjett. Dette gjelder også skatteanslaget. Nivået for kommunens skatteinntekter kan variere fra år til år sammenliknet med landsgjennomsnittet. Dette påvirker inntektsutjevningen i rammetilskuddet. For å redusere effekten av tilfeldige utslag, er det tatt utgangspunkt i KS sin prognosemodell som beregner et gjennomsnitt av skatt i prosent av landsgjennomsnittet for de tre siste årene. Dette gjennomsnittet er grunnlaget for skatteanslaget for den aktuelle perioden.

Rammetilskuddet består av en rekke komponenter og baserer seg på regjeringens forslag til statsbudsjett. KS sin prognosemodell, som baserer seg på statsbudsjettet, er benyttet til å beregne rammetilskuddet. Skjønnstilskuddet er økt med 100 tusen kroner fra 2022 til 1,6 millioner kroner i 2023. Det er ikke budsjettert med skjønnstilskudd resten av perioden. Vekstkommunetilskudd er økt fra 1,25 millioner kroner i 2022 til 2,539 millioner kroner i 2023. I 2024 er vekstkommunetilskuddet økt ytterligere til 5,294 millioner kroner. Det er ikke budsjettert med veksttilskudd i 2025 og 2026. Av rammetilskuddet utgjør 8,9 millioner kroner saker med særskilt fordeling. Dette gjelder bortfall/innlemming av øremerkede tilskudd i forbindelse med helsestasjon- og skolehelsetjenesten, ansvarsovertagelse innen barnevern og grunnskoletilskudd.

2.18 Investeringsprogrammet

Igangsatte og nye prosjekter

På investeringssiden er det i stor grad videreføring av tidligere vedtatte investeringer. For mange av investeringene er det allerede inngått avtaler og kontrakter da prosjektene går over flere år. Av større investeringer som er lagt inn i handlingsprogrammet, utover selvkostprosjekter innen vann og avløp, er ny rundkjøring Osloveien, parkering ved rådhuset, samt midler til å slutføre Solhøy og Vestby Kulturkvartal.

Krokstrand – opparbeidelse av vei

I handlingsprogrammet for 2022-2025 ble det bevilget 0,8 millioner kroner i 2022 og i 2023 til Krokstrandveien i forbindelse med opparbeidelse av nye vei. Nye beregninger viser at det vil være behov for ytterligere bevilgninger på 6 millioner kroner for å utbedre veien. Rådmannen finner det ikke økonomisk tilrådelig å gå videre med prosjektet, og har fjernet utbedringen av veien fra handlingsprogrammet.

Vann og avløp

I planperioden er det til sammen budsjettert med investeringer på 447 millioner kroner innenfor vann- og avløpssektoren. Kommunen praktiserer selvkost innenfor vann og avløp. Dette medfører at investeringene inngår i avgiftsgrunnlaget for vann- og avløp som dekkes av kommunale gebyr og som blir betalt av abonnentene. Dersom kommunen ikke har full selvkostdekning, vil disse investeringene bli subsidiert av de innbyggerne som ikke har kommunalt vann og avløp. Investeringene er nødvendige for å skifte ut gammelt ledningsnett samt kunne klare å møte fremtidig utbygging i Vestby.

2.19 Buffere

I rådmannens budsjettforslag er det satt av to reserveposter. Generell reservepost på 15 millioner kroner, og lønnsreserve på 14,8 millioner kroner.

Den generelle reserveposten skal dekke opp for eventuelle endringer i rammebetingelser, svikt i skatteinntang og andre driftsendringer. Reserveposten er økt fra 10 til 15 millioner kroner. Økningen er gjort da erfaringer de siste årene viser at 10 millioner kroner ikke er nok.

Lønnsreserven på 14,8 millioner kroner er videreført fra 2022, og beløpet skal dekke lønnsøkninger i sentralt og lokalt lønnsoppgjør i 2023. I statsbudsjettet er anslag for lønnsvekst i 2023 beregnet til 4,2 prosent. På det enkelte resultatområde er lønnskompensasjonen for sentralt lønnsoppgjør i kap. 4, og lokalt lønnsoppgjør i kap. 3 og 5 for 2022 lagt inn. Lønnskompensasjonen inneholder også lønnsglidning. Størrelsen på lønnsglidningen varierer mellom resultatområdene.

2.20 Netto driftsresultat

I planperioden utvikler netto driftsresultat seg slik:

	2023	2024	2025	2026
Netto drift i millioner kroner med generell reservepost i budsjettet	-80 001	-21 047	-26 080	-16 396
Netto drift i % med generell reservepost i budsjettet	-5,20	-1,35	-1,66	-1,04
Netto drift i millioner kroner uten generell reservepost i budsjettet	-65 001	-6 047	-11 080	-1 396
Netto drift i % uten generell reservepost i budsjettet	-4,22	-0,39	-0,71	-0,09

Rådmannen legger fram et forslag til handlingsprogram hvor det kreves omstilling og andre måter å jobbe på innenfor alle resultatområdene. Den generelle reservepotten er imidlertid økt fra 10 millioner kroner til 15 millioner kroner årlig. Det må sies at budsjettet er meget stramt, og det inneholder flere omstillingstiltak. Til tross for dette er netto driftsresultat i negativt i hele perioden. Budsjettet er saldert ved bruk av fond i hele perioden. Den finansielle handlingsregelen kommunestyret har vedtatt tilsier et netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter på 1,75 prosent.

Handlingsprogrammet er utarbeidet i «faste priser», og som er et prinsipp kommunen har budsjettet etter siden 2003. Dette betyr at vi ikke fremskriver befolkningen, og heller ikke gjør noe anslag på hvilken vekst i frie inntekter kommunen vil få som en følge av demografiendringer og vekst i kommunesektoren. Denne måten å budsjettere på betyr at det legges inn økte driftskostnader som følge av endringer i tjenestebehov første året i handlingsprogrammet, men ikke i de tre siste årene. Som hovedregel vil denne måten å budsjettere på medføre at netto driftsresultat for et år blir bedre ved neste rullering. Om dette vil være tilfelle ved neste rullering, vil blant annet være avhengig av at vi lykkes med omstillingstiltakene som er lagt inn i denne rulleringen av handlingsprogrammet.

2.21 Utfordring ved neste rullering av handlingsprogrammet

Rådmannen legger fram et forslag til handlingsprogram 2023-2026 der netto driftsresultat er negativt alle årene i perioden. Forutsetningene om eiendomsskatt og stor befolkningsvekst har vært to «grunnsteiner» i budsjettarbeidet over flere år, og har bidratt til at tidligere handlingsprogram har blitt vedtatt uten driftskutt.

Arbeidet med handlingsprogrammet for 2023-2026 har vært mer krevende enn tidligere år. Rådmannen legger fram et forslag til handlingsprogram hvor det forutsettes omstilling og nye måter å levere tjenestene på.

Et sentralt punkt i arbeidet med nytt handlingsprogram har vært å fortsette arbeidet med å vri tjenesteytingen fra heldøgnsomsorg til at flere kan bo hjemme med bistand fra hjemmetjenesten. Kostratall viser at vi har en høyere andel av befolkningen over 80 år som mottar heldøgnsomsorg enn kostragruppe 7 og landet uten Oslo. Samtidig viser kostratallene at vi har en lavere andel av befolkningen over 80 år som mottar tjenester i hjemmet enn kostragruppe 7 og landet uten Oslo. Det er avgjørende at vi lykkes med denne vridningen fra heldøgnsomsorg til hjelp i hjemmet. Rådmannen forutsetter at de som tildeles bolig på Solhøy har et omsorgsbehov som tilsier at det ikke er tilstrekkelig med tjenester i hjemmet.

I kommende handlingsprogram må man for å lykkes med å skape robuste og bærekraftige velferdstjenester samtidig som Vestby kommune i rådmannens syn kan dette best og mest effektivt gjennomføres ved en grundig gjennomgang og godt bearbejdede tiltak som fremmer den videre utviklingen av gode samskaptede tjenester.

3. ALTERNATIVER

Kommunestyret har flere alternativer. Det kan innføres generell eiendomsskatt, og eiendomsskatten vil da også omfatte hytter og boliger. Hvor stort inntekspotensialet som ligger i generell eiendomsskatt er ikke tilstrekkelig vurdert, men vil trolig være i størrelsesorden 20 til 22 millioner per promille, dersom det ikke innføres bunnfradrag. Eiendomsskatten for næringseiendommer ble økt fra 6 til 7 promille fra 2021 og kan ikke økes ytterligere.

Kommunen er så utsatt for renteøkning at rådmannen mener det ikke er noe realistisk alternativ å øke lånegjelden utover det som allerede er foreslått. En investering vil kommunen «dra med seg» de neste 30 til 40 årene, og er i det tidsrommet ikke mulig å kutte. Dersom kommunestyret ønsker å øke aktivitetsnivået, vil rådmannen på det sterkeste anbefale at man holder seg til driftstiltak. Driftstiltak som er utover lovpålagt standard, kan relativt enkelt reverseres dersom kommunen på ny kommer i en situasjon hvor det ikke lenger er samsvar mellom utgifter og inntekter. Det kan man som nevnt ikke dersom man har bundet opp midlene i investeringer. Slik den økonomiske situasjon er i handlingsprogramperioden anbefaler rådmannen på det sterkeste at nye driftstiltak salderes ved kutt i foreslåtte tiltak og kutt i eksisterende tjenester fremfor finansiering fra fond. Vestby kommune er i rådmannens forslag til handlingsprogram avhengig av at fondene ikke reduseres mer enn det som allerede er foreslått.

Rådmannen er av den oppfatning at det ikke er noe alternativ å øke skatteanslaget eller anslaget på rammetilskudd.

4. KONKLUSJON

Vestby kommune står foran en stor utfordring. Kommunen må legge om måten man gir innbyggerne tjenester på, samtidig som innbyggerne får de tjenestene de har krav på. Rådmannen er av den oppfatning at kommunen ikke er i en krisesituasjon, men dersom man ikke gjør de nødvendige grepene nå vil det bli en krise.

Som redegjort for tidligere i saksfremlegget vil rådmannen gjennom 2023 jobbe sammen med ledergruppen, ansatte og tillitsvalgte for å kartlegge omstillingsmuligheter.

I forbindelse med handlingsprogrammet for 2024 – 2027 vil så politisk nivå måtte ta stilling til hvilke av de kartlagte mulighetene man går videre med.

På mange måter vil derfor denne rulleringen av handlingsprogrammet være noe avventende, og det viktigste kommunestyret kan gjøre nå er å ikke binde opp for mye midler i fremtiden.

Rådmannens forslag til handlingsprogram inneholder ikke eiendomsskatt på bolig. Etter rådmannens syn vil det være fullt mulig å gjennomføre nødvendige omstillings og endringstiltak slik at man unngår eiendomsskatt på boliger også i fremtiden. Dersom politisknivå har ønsker om nye driftstiltak og investeringer utover det som ligger i rådmannens forslag må det enten kuttes ytterligere eller innføres eiendomsskatt.

Rådmannen vil derfor på det sterkeste fraråde investeringer ut over det som er foreslått inntil omstillingsarbeidet er slutført. Rådmannen vil også på det sterkeste fraråde driftstiltak utover det som er foreslått inntil man har gjennomført omstillingsarbeidet og har oversikt over hva som må endres.